

TWEEDE BESTUURSRAPPORTAGE 2025

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Leeswijzer	5
1. Bestuurlijke hoofdlijnen	6
Voortgang speerpunten.....	6
Programma 1 Besturen	
Programma 2 Wonen	
Programma 3 Werken	
Programma 4 Leven	
Programma 5 Omzien	
2. Financiële hoofdlijnen	35
3. Toelichting op de afwijkingen	36
Gemeenschappelijke regelingen.....	36
Indexaties	37
Overige mee- en tegenvallers.....	38
Programma 1 Besturen	
Programma 2 Wonen	
Programma 3 Werken	
Programma 4 Leven	
Programma 5 Omzien	
4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	57
5. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (technische wijzigingen)	58
6. Paragraaf Taakstellingen en relevante stelposten	59
7. Kredieten	68
8. Bijlagen	69
Dienstverleningsprogramma.....	69

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad, inwoners en betrokkenen,

Voor u ligt de tweede bestuursrapportage van 2025. Hierin geven wij u inzicht in de voortgang van ons beleid, de uitvoering van projecten en de besteding van middelen in de eerste acht maanden van dit jaar. Deze rapportage is een belangrijk instrument voor transparantie en verantwoording, zowel richting de gemeenteraad als onze inwoners.

In deze periode hebben we opnieuw stappen gezet richting een leefbare, veilige en toekomstbestendige gemeente. We investeerden in woningbouw, verbeterden onze dienstverlening en werkten aan een gezonde en duurzame leefomgeving. Ook versterkten we het kerngericht werken. Daarmee bouwen we aan sterke kernen, samen met inwoners en partners.

Ondanks financiële onzekerheden en wisselend rijksbeleid, blijven we koersvast. De rapportage laat een positief financieel resultaat zien van € 4.897.000. Dit biedt ruimte om onze ambities waar te maken en tegelijkertijd scherp te blijven sturen op onze uitgaven.

In deze rapportage vindt u onder andere:

- De voortgang op programmadoelstellingen, weergegeven in het stoplichtsysteem;
- Een overzicht van de financiële realisatie ten opzichte van de begroting;
- Een toelichting op de belangrijkste afwijkingen.

Wij danken alle medewerkers, inwoners en partners die bijdragen aan de uitvoering van ons beleid. Samen werken we aan een gemeente waarin het prettig wonen, werken en leven is.

Geldermalsen, oktober 2025

College van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

De planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) van de gemeente verloopt elk jaar ongeveer hetzelfde. In november 2024 stelde de gemeenteraad de begroting voor 2025 vast. Daarmee gaf de raad aan hoeveel geld er beschikbaar is en waaraan het besteed mag worden.

De Tweede Bestuursrapportage gaat over de eerste acht maanden van 2025. In deze rapportage laat de gemeente zien:

- hoe de uitvoering van de begroting verloopt,
- welke financiële meevallers en tegenvallers we verwachten.
- We presenteren alleen de verwachte afwijkingen ten opzichte van de begroting. Deze rapportage leidt tot een wijziging van de begroting.

Hoofdstuk 1: Bestuurlijke hoofdlijnen

In dit hoofdstuk laten we zien hoe het gaat met de speerpunten die de gemeenteraad vaststelde in de begroting voor 2025.

Hoofdstuk 2: Financiële hoofdlijnen

Hier geven we een overzicht van het financiële beeld van 2025. Dit is gebaseerd op de meevallers en tegenvallers die we tot nu toe zien.

Hoofdstuk 3: Toelichting op financiële afwijkingen

De begroting van 2025 bestaat uit vijf beleidsprogramma's. In dit hoofdstuk leggen we per programma uit:

- welke financiële veranderingen er zijn,
- waarom er een meevaller of tegenvaller is.

We lichten alleen veranderingen toe van 25.000 euro of meer. Kleinere afwijkingen leggen we niet apart uit. Dat staat zo in artikel 6 van de financiële verordening van West Betuwe.

1. Bestuurlijke hoofdlijnen

Voortgang speerpunten

Conform de opzet van de begroting wordt per programma door middel van een stoplicht aangegeven wat de status is van de realisatie van de doelen en resultaten vanuit de Programmabegroting 2025. De legenda van het stoplicht is als volgt:

- Groen is gerealiseerd in 2025
- Geel uitvoering ligt op schema
- Rood wordt niet gerealiseerd in 2025

Programma 1 Besturen

Jaardoel 2025	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)	Voortgang	Toelichting voortgang
1.1 Zichtbare verbetering op toegankelijkheid, effectiviteit en efficiency in het contact met inwoners.	1.1.1 Uitrol nieuw klachtenbeleid.	Implementatie nieuw klachtenbeleid. De rol van meedenkfunctionaris wordt geëvalueerd. Klantfeedback gebruiken we voor de doorontwikkeling van onze dienstverlening.		We zorgen ervoor dat het nieuwe klachtenbeleid gaat werken. In de perspectiefnota stelden we voor om de rol van de Meedenker Dienstverlening uit te breiden naar die van Klachtencoördinator. We verankeren deze rol structureel, zodat we blijvend kunnen sturen op kwaliteit in klachtbehandeling. De Klachtencoördinator monitort het klachtenproces. Daarbij stuurt de coördinator er actief op dat klachten op tijd en klantgericht worden afgehandeld. Ook analyseert de coördinator de binnengekomen signalen en stelt verbeterpunten op. Waar dat kan voeren we deze verbeteringen direct door. Zo gebruiken we klantfeedback actief om onze dienstverlening verder te ontwikkelen.

	1.1.2. 70 procent van de terugbelverzoeken handelen we binnen de norm af.	Vastleggen van alle terugbelverzoeken en sturen op tijdige afhandeling. De status hiervan wordt wekelijks gedeeld en periodiek besproken. Frequentie is afhankelijk van de voortgang.		Van januari tot en met augustus 2025 zijn er 1144 terugbelverzoeken geregistreerd. Daarvan is 61,1 procent afgehandeld binnen de gestelde norm van 70 procent. Dit is een lichte stijging ten opzichte van de eerste bestuursrapportage (57 procent), maar nog steeds onder de doelstelling. Daarnaast is 18,97 procent van de verzoeken afgehandeld binnen 3 tot 5 werkdagen. Dit heeft vaak te maken met de beschikbaarheid van medewerkers en de aard van de klantvraag. Soms is er meer tijd nodig om specialistische of specifieke vragen goed te beantwoorden. Een aandachtspunt blijft de status goed en op tijd verwerken in het systeem. Meestal bellen medewerkers de klanten wel op tijd terug, maar handelen dit niet altijd administratief af. Dat heeft invloed op de betrouwbaarheid van de cijfers.
	1.1.3 We verbeteren een aantal geselecteerde klantprocessen op efficiëntie en klantgerichtheid.	Inrichten procesmanagement met klantreizen. We verrijken hiermee de huidige procesoptimalisatiestructuur (Lean).		De processen 'Intake opdrachten flexibele kern' en 'Evenementenvergunningen' zijn verbeterd. In de huidige fase monitoren en meten we de resultaten. Daarnaast zijn de klantreizen en processen in kaart gebracht voor 2 processen. Dit zijn 'Klantcontact Telefonie' en 'Meldingen Openbare Ruimte'. Ook de verbeterideeën zijn bepaald. Met de overige processen die we dit jaar onder handen nemen, gaan we aan de slag met de verbeter teams. De Kick Off is geweest of staat gepland. De 0-metingen (proces Principeverzoeken) lopen of bereiden we voor (proces Uitgaande post en bestuurlijke processen).

1.2 Verbeteren op basis van klantervaringen.	1.2.1 We sturen op geselecteerde klantprocessen tevredenheidsonderzoek en uit.	Doorlopend sturen we inwoners na contact een vragenlijst toe.		De aanbesteding van een tool om doorlopend klanttevredenheid te meten is succesvol afgerond. De komende jaren richten we ons met deze tool op veelvoorkomende klantprocessen. Dit jaar starten we met twee processen: het contact met het Klant Contact Centrum (KCC) en het klachtenproces. Als inwoners hun melding over de openbare ruimte of hun vergunningsvraag afronden, krijgen zij al automatisch een korte vragenlijst. Naast digitale metingen evalueren we ook telefonisch. In mei belden we met inwoners over hun ervaring met het KCC. In de zomer spraken we met klanten die een principeverzoek indienden. Als aanvulling interviewden we ook klanten. De resultaten gebruiken we in het optimalisatietraject voor principeverzoeken binnen het project 'Verbeteren VTH-dienstverlening'.
	1.2.2 De servicebeloften staan op onze website.	We maken inzichtelijk wat de servicebeloften van onze gemeente zijn.		Het concept van de servicebeloften is inmiddels beschreven. Samen met een deel van de organisatie toetsen we het concept en vullen het verder aan. Dat doen we in het derde kwartaal. Binnen de organisatie geven we extra aandacht aan de servicebeloften, zodat medewerkers goed weten wat we beloven aan inwoners. Dit doen we in het vierde kwartaal. Aan het einde van dit jaar publiceren we de servicebeloften op de website van de gemeente. Zo maken we onze dienstverlening transparant en versterken we de verwachtingen richting inwoners.

1.3 Inzet op digitalisering van de dienstverlening.	1.3.1 Het Persoonlijk Inlog Portaal (PIP) wordt positief geëvalueerd door de gebruikers.	We benaderen gebruikers (medewerkers, inwoners en ondernemers) om het Persoonlijk Inlog Portaal te evalueren.		Het proces Marktstandplaatsvergunningen is offline gezet en is niet meer bereikbaar via het Persoonlijk Inlog Portaal (PIP). Er waren te weinig registraties om het proces goed te evalueren én om het zinvol aan te bieden via het portaal. Op dit moment staan er geen processen meer in het PIP. De Bedrijfsvoeringsorganisatie werkt samen met Culemborg, Tiel en West Betuwe aan een nieuwe visie op digitale dienstverlening. Onderdeel hiervan is het onderzoek naar de inzet van een vernieuwd Persoonlijk Inlog Portaal. We spreken met marktpartijen die dit soort oplossingen aanbieden. De uitkomsten van dit traject bepalen hoe we het PIP in de toekomst mogelijk opnieuw inzetten.
	1.3.2 De website voldoet aan de richtlijnen van digitale toegankelijkheid.	We toetsen of we voldoen aan de richtlijnen. We doen onderzoek naar het gebruikersgemak aan de hand van workshopsessies met inwoners en ondernemers. Verbeteringen voeren we direct door.		Na de zomer kiezen we inwoners en ondernemers voor workshopsessies. Deze sessies organiseren we in het laatste deel van 2025. Met deze bijeenkomsten onderzoeken we het gebruikersgemak van de website verder. De inzichten die we ophalen, zetten we om in concrete verbeteringen. Waar dat kan passen we die meteen toe. Zo zorgen we ervoor dat onze website voldoet aan de richtlijnen voor digitale toegankelijkheid, en ook gebruiksvriendelijk is voor iedereen.
1.4 We zetten met onze gemeenschappelijke regelingen in op dichtbij en op maat.	1.4.1 Verbeterafspraken worden nageleefd.	Met de AVRI en de ODR voeren we de in 2024 afgesproken verbetermaatregelen door.		We gaan door op de lijn die is ingezet met de eerste bestuursrapportage. De komende periode blijven we actief sturen op het naleven van de gemaakte afspraken en het verbeteren van de dienstverlening in samenwerking met AVRI en ODR. Daarnaast versterken we de samenwerking binnen en tussen teams en met de gemeenschappelijke regelingen. Een soepele samenwerking helpt om processen efficiënter te maken. Indirect verhoogt het ook de klanttevredenheid.

	1.4.2. Meer zicht op de kwaliteit van dienstverlening van de GR	We continueren onze gesprekken met de gemeenschappelijke regelingen om de kwaliteit van dienstverlening te monitoren en verbeterafspraken te maken.		We gaan door op de lijn die is ingezet met de eerste bestuursrapportage. Ook in de komende periode blijven we actief de samenwerking en kwaliteit verbeteren met onze gemeenschappelijke regelingen. In de gesprekken met AVRI en ODR speelt de feedback van inwoners een belangrijke rol. De signalen daaruit zijn de basis waarop we kunnen bijsturen. Ook zijn ze de basis voor verbeteringen aan processen en klantgericht werken. Hierbij werken we samen met onze partners.
2.1 Verbeteren van de informatiepositie en inzetten op informatiegestuurd werken op ondermijning West Betuwe.	2.1.1 Er wordt een integraal ondermijningsbeeld opgeleverd.	Op basis van een data-analyse wordt, samen met ketenpartners, zoals politie, het Regionale Informatie- en Expertisecentrum (RIEC), VNG, Belastingdienst en Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), een integraal ondermijningsbeeld opgeleverd voor de gemeente West Betuwe. We doen dit door gegevens op te vragen en te combineren.		Er is gekozen om geen verdiepend onderzoek uit te voeren omdat ondermijning niet bij de gemeentegrens stopt. In plaats daarvan is een onderzoek op hoofdlijnen uitgevoerd en begin 2025 opgeleverd. Het beeld op hoofdlijnen is gebruikt voor het nieuwe Ondermijningsplan West Betuwe 2025-2026. Het college stelt dit plan vast in kwartaal 4.
	2.1.2 Het op provinciaal niveau opgeleverde werkproces voor informatiegestuurd werken is lokaal ingevoerd.	We verwerken en registreren signalen die mogelijk te relateren zijn aan ondermijnende criminaliteit. Door zorgvuldig de stappen in het werkproces te doorlopen wordt een interventieplan opgesteld en uitgevoerd.		Het werkproces voeren we in kwartaal 4 in.

		Hiermee geven we uitvoering aan het informatiegestuurd werken.		
2.2 We optimaliseren de persoons- en kerngerichte aanpak op het gebied van zorg en veiligheid bij complexe casuïstiek.	2.2.1 Er is een blauwdruk voor persoons- en groepsgerichte aanpak op jeugd gerealiseerd.	Iedere zes weken vindt er een afstemmingsoverleg over jeugd plaats. In dit overleg wordt de aanpak jeugd besproken en geconcretiseerd tot een persoons- en/of groepsgerichte aanpak.		Samen met partners is het convenant opgesteld om de groepsgerichte aanpak uit te voeren. De partners ondertekenen dit in kwartaal 4 en maken afspraken over de manier van samenwerken. In 2026 wordt de blauwdruk verder verfijnd.
2.3 We verbeteren de kwaliteit van vergunningverlening en handhaving.	2.3.1 In 2025 wordt nieuw handhavingsbeleid vastgesteld. De uitgangspunten uit de vastgestelde visie 'het bevorderen van een leefbaar, schoon en veilig West Betuwe' op toezicht en handhaving in de openbare orde ruimte wordt hierin geborgd.	De uitwerking van de visie omvat de kwaliteitseisen die in acht genomen worden tijdens het verlenen van vergunningen, het toezicht en de handhaving. 1. Toezicht en handhaving is gebiedsgericht vormgegeven met voor inwoners en ketenpartners aanspreekbare handhavers. 2. De inzet van toezicht en handhaving is informatie- en risicogestuurd. 3. Toezicht en handhaving maakt onderdeel uit van de veiligheidsketen vanuit een signalerende rol en vanuit de bestuursrechtelijke bevoegdheden.		Het college stelt het nieuwe handhavingsbeleid vast. Dit staat gepland voor kwartaal 4 van 2025. De prioriteiten in het beleid zijn bepaald op basis van een inwonersenquête (resultaten september) en een sessie bij het college.

3.1 We maken stappen naar een klantgerichtere organisatie.	3.1.1 De projecten uit het uitvoeringsprogramma dienstverlening 2025 pakken we op.	Alle teams dragen bij aan de realisatie van de jaardoelen. Zij doen dit door aan de slag te gaan met de projecten uit het uitvoeringsprogramma. De voortgang op de dienstverleningsprojecten, onze klanten en de interne samenwerking zijn terugkerende gespreksonderwerpen in teammomenten.		De projecten uit het dienstverleningsprogramma 2025 voeren we uit volgens planning. Alle teams werken hier aan mee. De geplande optimalisatietrajecten om (klant)processen te verbeteren zijn in volle gang. We hebben een tool aanbesteed om klanttevredenheid doorlopend te meten. Dit jaar voeren we het eerste klantproces in. Medewerkers hebben structureel tijd beschikbaar om processen te verbeteren en klantgericht te werken. Zo bouwen we stap voor stap aan een organisatie die beter aansluit bij wat inwoners en ondernemers nodig hebben.
	3.1.2 We bewegen naar een klantgerichtere organisatiecultuur.	Inbedden klantgericht gedrag in HRM instrumentarium en toepassing ervan.		In de Week van de Dienstverlening zijn alle medewerkers geïnformeerd over onze dienstverleningsprincipes. Zij zijn gestimuleerd om na te denken over hoe zij deze kunnen toepassen in hun werk. Daaruit ontstonden verschillende initiatieven. Klantgericht gedrag is nu een structureel onderdeel van onze vacatureteksten. Ook nemen we het actief mee in de selectie van nieuwe medewerkers. Medewerkers ondersteunen we bovendien in hun ontwikkeling via ontwikkelgesprekken. Daarbij vragen we expliciete feedback over klantgericht gedrag. Het herziene proces voor deze gesprekken leggen we binnenkort voor aan de OR West Betuwe en het college ter besluitvorming. Daarnaast zijn de eerste stappen gezet om klantgerichte dienstverlening ook op te nemen in onze onboarding. Dit werken we de komende maanden verder uit.

3.2 Datagedreven werken maken we onderdeel van ons werk en gebruiken we in projecten en programma's.	3.2.1 Beschikbare data gebruiken we en breiden we uit waar nodig.	Om meer verbinding te leggen tussen opgaven en vraagstukken gebruiken we data. Het gaat hier om data uit eigen systemen, (externe) onderzoeken en andere bronnen.		Het afgelopen jaar is de dienstverlening rondom meldingen in de openbare ruimte en raadsvragen verder geoptimaliseerd. Binnen het MOR-traject analyseerden we structureel meldingsdata. De resultaten geven inzicht in doorlooptijden, klanttevredenheid en knelpunten. Zo blijkt dat inwoners vooral tevreden zijn als zij zich serieus genomen voelen, duidelijke terugkoppeling krijgen en merken dat medewerkers actief meedenken. Snelle afhandeling helpt, maar is niet altijd doorslaggevend. Ontevredenheid ontstaat vaak als inwoners meldingen moeten herhalen of als communicatie uitblijft. Op basis van historische data stellen we KPI's op voor meldingen in de openbare ruimte. Daarmee kunnen we trends monitoren. Ook delen we ze in het kader van procesoptimalisatie en op overlegmomenten, waaronder de Obeya. In de Obeya koppelen we deze inzichten terug aan de organisatie. Een verbeterd registratiesysteem voor raadsvragen is ingevoerd en aangescherpt. Dit geeft een beter inzicht in volume, doorlooptijd en betrokkenen. Dat vergroot de transparantie richting de raad en verbetert de reactietijd en communicatie. Collega's zijn geïnformeerd over het gebruik van het systeem en de kennis is geborgd binnen de afdeling. Deze ontwikkelingen helpen bij de bredere procesoptimalisatie en een datagedreven manier van werken binnen de organisatie.
3.3 We spelen een actieve rol in regionale verbanden, richting provincie en het rijk en we benutten onze netwerkorganisaties.	3.3.1 Deelname aan regionale verbanden, provinciale tafels en P10.	We zijn actief in een aantal dagelijkse besturen en participeren in regionale programma's en in de P10.		De RegioDeal vullen we verder in met het Rijk om de deal definitief te sluiten in 2025.

3.4 We werken aan de strategische maatschappelijke opgaven samen met onze maatschappelijke partners en inwoners, zowel lokaal, regionaal als landelijk.	3.4.1 Monitoringsgegevens programma's.	We volgen de landelijke en regionale ontwikkelingen en weten waarop we moeten inspelen. We sluiten aan op landelijke en provinciale monitoring. We ontwikkelen een bestuurlijke lange termijn agenda.		De eerste LEADER subsidie in de regio is gegeven. De eerste verbeteringen zijn doorgevoerd voor een bestuurlijke langetermijnagenda.
---	--	---	--	--

Programma 2 Wonen

Jaardoel 2025	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)	Voortgang	Toelichting voortgang
1.1 We werken aan de duurzame (lokale) opwek van energie (lokaal) en verminderen van energieverbruik.	1.1.1 Vanuit de Lokale Aanpak Isolatie, stimuleren en financieren (gedeeltelijk) isolatie we woningen met energielabel DEFG.	In 2025 hebben we 250 woningeigenaren begeleid in het treffen van isolatiemaatregelen.		Zoals het er nu naar uitziet halen we dit aantal ruimschoots.
	1.1.2 Voor de kern Enspijk hebben we een wijkuitvoeringsplan voor het aardgasvrij maken van de kern Enspijk.	Samen met de Coöperatieve Vereniging Duurzame Warmte Enspijk U.A. maken we voor de kern Enspijk een Uitvoeringsplan aardgasvrij.		Letter of Intent is gerealiseerd. In 2025 ligt de focus op voorbereiding en participatie. Daarna volgt een wijkuitvoeringsplan in 2026.
1.2 We werken aan voldoende kennis om samen met inwoners en bedrijven kwetsbare locaties tijdens weersextremen (droogte, hitte, overstromingen en wateroverlast) te beschermen.	1.2.1 Een klimaatgegevens GIS (Geografisch Systeem) Tool met alle relevante kaarten voor het klimaatadaptiever inrichten van de fysieke leefomgeving, waaronder de oude en nieuwe stresstest kaarten.	We voeren in 2025 klimaatstresstesten uit en ontwikkelen een klimaatgegevens GIS (Geografisch Informatie Systeem) Tool waarmee we de klimaatmaatregelen voortaan gaan monitoren en evalueren en waarmee we effectief maatregelen kunnen nemen in samenwerking met water, groen, openbare ruimte. Met de Tool kunnen we de kaarten weergeven, bewerken en analyseren.		De werkregio Klimaat Actief Rivierenland, Waterschap Rivierenland en provincie Gelderland voeren de regionale stresstesten uit in 2025-2026. De resultaten en kaarten komen in een regionale klimaatatlas te staan. Op regionaal niveau wordt een monitoringstool ontwikkeld in 2025-2026.
	1.2.2 We kijken voor het (terug)planten van bomen gericht naar locaties met groeimogelijkheden voor extra bomen die van betekenis kunnen zijn bij toenemende hittestress.	In 2025 gaan wij bij reconstructies van wegen, naast bomen behouden en vervangen, daar waar mogelijk ruimte maken voor de aanplant van extra bomen.		De 3-30-300 regel wordt nu toegepast en gehanteerd bij (nieuwe) projecten. Het vormt één van de uitgangspunten die worden meegenomen in de onderzoeksfase. Wanneer bomen worden vervangen vanuit de vervangingsopgave, wordt onderzocht of er in de omgeving strategisch ruimte is om het aantal bomen uit te breiden. Op die manier wordt waar mogelijk bijgedragen aan het verminderen

				van hittestress en het verbeteren van de leefomgeving.
1.3 We dragen bij aan de ontwikkeling van een toekomstbestendige en circulaire lokale economie met focus op de landbouwsector (fruit- en veeteelt, pluimveehouderijen, akkerbouw, etc).	1.3.1 Het beleidsdocument circulariteit (focus landbouw) is vastgesteld.	Samen met de agrariërs en ondernemers werken we aan het opstellen van het beleidsplan dat perspectief biedt op een sterke lokale (landbouw)economie. Voor wat betreft het deel voor de landbouwsector sluiten we daarbij aan op het Rijksbeleid voor het landelijk gebied dat het (nieuwe) kabinet vaststelt. We werken daarbij samen met de Provincie Gelderland aan de concretisering van de opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, bosaanleg, stikstof, natuur, etc.		In 2025 ontvangt de raad twee informatienota's over de stand van zaken en ontwikkelingen in het landelijk gebied. Eén naar aanleiding van onderzoek naar fruitteelt en de ander naar aanleiding van onderzoek naar veeteelt en akkerbouw. In de overdrachtsnotitie stond op te nemen beleid. Het college adviseerde op 19 augustus om dit beleid te ontwikkelen. Dat deed zij op basis van de informatienota fruitteelt.
	1.3.2 Het project voor het verminderen van restafval (30 kg restafval per huishouden) is uitgerold in de regio.	Samen met Avri worden de verschillende projectactiviteiten opgepakt en is een regionale campagne voor inwoners opgestart. In 2023 was de hoeveelheid restafval in WB 70 kilo per inwoner (ten opzichte landelijk gemiddelde loopt onze regio voorop). In 2024 wordt een beleidsplan opgesteld waarmee kwantitatieve doelen worden behaald (minder afval/minder restafval).		In 2024 is het beleidsplan vastgesteld om restafval terug te dringen. De uitvoering in 2025 ligt op schema.

2.1 We faciliteren de realisatie van minimaal 220 nieuwe woningen in 2025, als onderdeel van het lange termijn doel van realisatie of het in plannen hebben van 2600 woningen in 2030.	2.1.1. Het aantal gerealiseerde woningen (inclusief flexwonen).	We voeren het woningbouwprogramma uit, monitoren de voortgang en sturen waar nodig bij op nieuwe ontwikkelingen. We informeren de raad periodiek over de voortgang. We maken ontwikkelafspraken met grondeigenaren/projectontwikkelaars voor de ontwikkeling van diverse woningbouwlocaties.		Met een informatienota is de gemeenteraad geïnformeerd over de geactualiseerde Woningbouwmonitor (peildatum 1 juli 2025).
2.2 We stellen een Volkshuisvestingsprogramma op	2.2.1 Evenwichtige spreiding van woningbouw over de verschillende kernen.	De Woonvisie 2020 - 2030 wordt vervangen door en gaat op in het (wettelijke) Volkshuisvestingsprogramma. We werken met lokale en regionale partners samen bij het opstellen van dit Volkshuisvestingsprogramma.		Het proces loopt. In december bieden we de geactualiseerde Woonvisie aan de gemeenteraad aan voor besluitvorming.
3.1 Wij realiseren de uitvoering van de activiteiten uit het jaarprogramma Mobiliteitsagenda 2025.	3.1.1 We voeren een campagne uit op de Lingedijk om piekbelasting op de dijken te verminderen.	We continueren de positieve bewustwordings- campagne met als doel dat alle verkeersdeelnemers zich bewust zijn van hun aandeel aan een gezamenlijke fijne beleving op de dijk.		De campagne is afgerond.
	3.1.2 We creëren toegankelijke looproutes.	Er worden looproutes aangelegd t.b.v. toegankelijkheid.		Dit is een continu proces gedurende het jaar. Hiermee halen we input op bij inwoners(-groepen). Op basis daarvan maken we toegankelijke aanpassingen in de openbare looproutes.
3.2 We leveren betrouwbare mobiliteitsdata aan het landelijk platform.	3.2.1 Via werkprocessen borgen we de levering in onze organisatie.	We werken intern samen naar een duidelijke rol en taakverdeling. En met de provincie en de regio werken we aan een eenduidige aanpak en regionale afstemming.		Dit is een doorlopend proces.

Programma 3 Werken

Jaardoel 2025	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)	Voortgang	Toelichting voortgang
1.1 We ondersteunen inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.	1.1.1 Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt krijgen passende ondersteuning.	We begeleiden inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij kunnen participeren, zelfredzamer worden/blijven en zo mogelijk aan het werk kunnen. We verstevigen hierbij de samenwerking tussen Team Sociaal en Werkzaam en passen maatwerk toe.		Team Sociaal, Werkzaam Rivierenland en de regiogemeenten zijn op de hoogte van de gemaakte werkafspraken. Het komende halfjaar monitoren wij de effecten.
1.2 We versterken de toegang tot financiële ondersteuning.	1.2.1 Inwoners kunnen eenvoudiger een minimaregeling aanvragen.	Eenvoudiger maken van het aanvraagformulier. Inwoners die gebruik maken van regelingen actief benaderen.		Het onderzoek is afgerond. De komende periode brengen we de gemeentelijke processen in kaart. Ook meten we de effecten van een vereenvoudigd aanvraagproces van de minimaregelingen.
1.3 We zetten in op het voorkomen van schulden.	1.3.1 We bieden nazorg aan mensen na een schuldhulpverleningstraject.	We starten een pilot met Plinkr op het gebied van nazorg. We verbeteren de interne samenwerking met schuldhulpverlening en budgetcoach.		De pilot met Plinkr was een succes. Na de pilotperiode werken onze schuldhulpverleners en budgetcoaches met Plinkr. Hiermee voorkomen we terugval en helpen we de inwoners om financieel weerbaar te worden. De samenwerking is verbeterd door structurele overleggen in te plannen en acties op te pakken.

2.1 We willen bedrijventerreinen toekomstbestendig maken.	2.1.1 Uitvoering van het plan bedrijventerrein Zeiving en opmaak plan bedrijventerrein Oudenhof.	Uitvoering van plan bedrijventerrein Zeiving. Subsidie aanvragen bij de provincie Gelderland en start participatieproces voor opstellen van het plan bedrijventerrein Oudenhof.		De voorbereidingsfase loopt nog volgens planning. Om het actieplan Zeiving Zuid uit te voeren is een subsidie aangevraagd bij zowel de RegioDeal en de Provincie. We stellen een enquête op voor bedrijventerrein Oudenhof. Daarmee willen we inzicht krijgen in eventuele knelpunten van het bedrijventerrein. De vraag is of het bedrijventerrein toe is aan revitalisatie. Dit omdat uit de 1e inventarisatie geen knelpunten naar voren kwamen en ook geen signalen vanuit de gevestigde ondernemers.
2.2 Aantrekkelijk centrum Geldermalsen voor bezoekers en ondernemers als bovenlokaal centrum.	2.2.1 Tegengaan van leegstand om een gevarieerd winkelaanbod te behouden.	De aangestelde centrummanager stelt in 2024 een actieplan op. Vanuit dit actieplan wordt in samenspraak met de ondernemers een top 3 bepaald. In 2025 wordt deze top 3 gerealiseerd.		Actieplan is opgeleverd. In de eerstvolgende stap zetten we het ondernemersfonds om naar een BIZ. Voor de procesbegeleiding is een offerte ingediend. Op dit moment zoeken we naar de subsidiemogelijkheden.
2.3 Faciliteren ondernemerschap.	2.3.1 Lokale ondernemers en bedrijven faciliteren in hun ontwikkeling.	In samenwerking met VNO NCW een aantal workshops ontwikkelen over bijvoorbeeld duurzaamheid, arbeidsmarkt, leencultuur		In dit kwartaal is geen gerichte workshop aangeboden. Volgens afspraak staat er wel een bijeenkomst gepland in het najaar, op 21 november 2025 (de dag van de ondernemer).

Programma 4 Leven

Jaardoel 2025	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)	Voortgang	Toelichting voortgang
1.1 Versterking en verbreding van kerngericht werken.	1.1.1. Evaluatie van de uitvoering van het plan van aanpak versterking kerngericht werken.	We voeren het plan van aanpak voor de versterking van het kerngericht werken uit. In maart 2025 informeert het college de raad met een raadinformatienota over de tussenevaluatie. In het laatste kwartaal volgt een raadinformatienota met de eindevaluatie van het proces en de resultaten. Daarmee wordt het plan van aanpak afgerond.		Op dit moment bereidt het college de eindevaluatie voor van het plan van aanpak Versterking Kerngericht Werken. Op 16 december 2025 informeert het college de raad hierover via een informatienota. Inwonersgroepen brengen we op de hoogte via een nieuwsbrief.
	1.1.2 Vaststelling nieuwe kernagenda's. Voorbereiden uitvoering kernagendapunten 2026 in lijn met het proces voor de perspectiefnota 2026.	We actualiseren samen met de kernen de speerpunten in de uitvoering van 2025 en 2026. We streven naar een jaarlijks proces dat de kernagenda's dynamisch vernieuwt en aansluit op de ontwikkelingen in de samenleving. De kernagenda bevat momenteel nog voornamelijk wensen en initiatieven vanuit inwoners. Onze ambitie is om de kernagenda meer integraal te maken, met een duidelijk intern afwegingsproces voor complexe en financiële vraagstukken uit de kernen en door deze beter te verbinden met de gemeentelijke P&C-cyclus. We vullen de kernagenda met de wensen uit de kernen. Daarnaast voegen we opgaven vanuit de gemeente toe aan de kernagenda, zoals beheerplannen, programma's, projecten en uitvoering vanuit het kansenkaartproces.		We ontwikkelen het kernagendaproces verder door. In totaal betrekken we daarbij 11 kernen. Samen met 5 van deze kernen en diverse collega's bepaalden we de uitgangspunten voor de kernagenda. Ook schetsten we met hen het proces en het format in grote lijnen. In september toetsen we het proces met alle 11 kernen. We werken aan één kernagenda met een 4-jaarlijks en een 1-jaarlijks onderdeel. Op de portfoliotafel wegen we af welke opgaven we gaan doen. Waar nodig gaat een opgave naar de perspectiefnota.

	1.1.3 Doorontwikkeling kerngerichte begroting.	Implementatie kerngerichte beheerplannen. Voorstel invoering integrale kerngerichte planning binnen gemeentelijke organisatie.		Het onderzoeksrapport over kerngerichte beheerplannen met uitvoeringsscenario's is opgeleverd. Dit gaan we in 2026 invoeren en uitvoeren. We hebben een bestuurlijk besluit om de eerste pilot uit te voeren. Daarbij stellen we een kerngericht beheerplan op voor groen. Sinds 2025 halen we de eerste gegevens op voor een kerngericht beheerplan. In 2026 verwerken we deze gegevens in de actualisatie van het beheerprogramma groen. We evalueren kerngericht begroten op basis van de ervaringen met de kerngerichte begroting 2024 en het kerngericht verantwoorden uit de jaarrekening 2024. Daarna volgen voorstellen om de kerngerichte begroting door te ontwikkelen in een nieuwe bestuursperiode.
1.2 We weten welke leefbaarheidsvraagstukken er zijn binnen de gemeente West Betuwe voor de korte en langere termijn. Inwoners kunnen elkaar ontmoeten in openbare en toegankelijke voorzieningen.	1.2.1 Maatschappelijke opgave van iedere kern is in beeld.	We ontsluiten stap voor stap steeds meer lokale data op het niveau van de kernen. Dit is een groeimodel van meerdere jaren. We verwerken deze in het gesprek met de inwoners in de kernen over de opgave in hun gebied of kern en de bepaling van speerpunten voor de uitvoering kernagenda. Denk hierbij aan beschikbare data uit lokale, regionale en landelijke onderzoeken/verkenningen (burgerpeiling, onderzoek platteland, woonzorganalyse, dashboard sociaal domein, verkeersdata en (zorg)voorzieningen, IHP en de kernagenda's).		We ontwikkelen een praatplaat voor het 4-jaarlijkse onderdeel van de kernagenda. Per kern laat deze plaat de data zien die we willen verzamelen rondom de thema's van de Leefbarometer (overlast en veiligheid, voorzieningen, woningvoorraad, sociale samenhang en fysieke ruimte). Aan de hand van de praatplaat bespreken en duiden we deze data met de inwonersgroep(en). Op basis daarvan bepalen we de specifieke opgaven voor die kern. We verdelen de 26 kernen over vier jaar. Daardoor doorlopen ieder jaar gemiddeld 6 kernen de vierjaarlijkse cyclus. Het lukt daarom niet om in 2025 de maatschappelijke opgave voor alle kernen in beeld te hebben.

	1.2.2 We ondersteunen ontmoetingsfuncties, bijvoorbeeld in dorpshuizen en multifunctionele centra.	We ondersteunen een aantal dorpshuizen die een uitdaging hebben in de exploitatie. We ondersteunen alle 21 dorpshuizen en 4 MFC's met het verduurzamen van het gebouw. Tevens stimuleren we innovatiekansen zoals het faciliteren van dagbesteding, zorg en ondersteuning of andere activiteiten die de sociale samenhang, leefbaarheid en sociale kracht van een kern bevorderen. We evalueren de subsidieregeling voor vitale dorpshuizen en onderhoud aan de gebouwen, genaamd Fonds Steengoed. In de contacten met de dorpshuisbesturen en in de subsidiëring letten we ook op de toegankelijkheid van de gebouwen.		Ondersteuning vond plaats op maat, afhankelijk van de behoefte per dorpshuis. We boden alle dorpshuizen de mogelijkheid om te verduurzamen. Of zij hiervan gebruik maakten, bepaalden zij zelf. Alle 21 dorpshuizen en 24 multifunctionele centra (MFC's) maakten gebruik van de subsidie Vitale Dorpshuizen. Deze subsidie is opgenomen als structurele regeling binnen het subsidieprogramma, waardoor dorpshuizen en MFC's hier ook in de toekomst gebruik van kunnen blijven maken. Daarnaast stimuleerden we innovatieve initiatieven die bijdragen aan sociale samenhang en leefbaarheid in de kernen. We zetten het subsidieprogramma Fonds Steengoed voort. In dit kader stelden we nieuwe meerjarenonderhoudsplannen op, waarmee dorpshuizen konden toewerken naar toekomstbestendig beheer en onderhoud van hun gebouwen.
1.3 We ondersteunen kernagenda groepen met het verbreden en versterken van hun netwerk.	1.3.1 Implementatie digitaal platform	We implementeren het eerste ontwerp bij de pilotgroepen Beesd en Heukelum en onderzoeken mogelijkheden om dit te verbreden naar andere kernen.		De marktverkenning is afgerond en leverde een duidelijke voorkeurskandidaat op. Het inkoopproces is gestart. IT kijkt nu naar het ingeleverde PvE. We verwachten hier geen obstakels. De aankoop verwachten we in september af te ronden. Voor Beesd en Heukelum verwachten we livegang in november 2025. In 2026 kunnen andere kernen aansluiten.

	1.3.2 Samenwerkingsafspraken per kern zijn in beeld. Een aantal kernen heeft de netwerkstructuur omgezet in een robuust netwerk. Kernen organiseren hun eigen kennisuitwisseling.	Inwonersgroepen zijn aan de slag met de verbreding en versterking van de netwerken in een aantal kernen om te komen tot een meer robuuste (sociale) basis. Samen met de groepen ontwikkelen we een lerende aanpak en monitoren we de voortgang.		Aan het vervolgplan-van aanpak wordt nog gewerkt. Op dit moment ligt de focus op samenwerkingsafspraken rond de kernagenda. Hierbij zijn 11 kernen betrokken. Later willen we aanvullende samenwerkingsafspraken maken met de inwonersgroepen. Deze afspraken maken we nog niet dit jaar. De kern Vuren organiseert half oktober 2025 een kennisdeelsessie voor inwonersgroepen. Dit is het vervolg op de kennisdeelsessie van 2024.
1.4 We ontwikkelen samen met partners meer interessante combinatie activiteiten voor inwoners en bezoekers van de gemeente.	1.4.1. Realisatie van een aantal nieuwe arrangementen.	We gaan samen met maatschappelijke partners op zoek naar nieuwe arrangementen en combinaties van activiteiten op het snijvlak van kunst, cultuurhistorie, recreatie en sporten en bewegen. Realisatie van klompenpaden in kernen en dorpsommetjes.		In 2025 realiseerden we een aantal nieuwe arrangementen, waaronder de Struingids West Betuwe en het Cultuur- en Sportmagazine, waarmee alle basisscholen een overzicht konden aanbieden van beweeg- en cultuuractiviteiten. Om de eerder ontwikkelde Doortraproutes meer onder de aandacht te brengen, schreven we een projectplan en voerden dit uit met samenwerkingspartners. Als resultaat van een regionaal samenwerkingsproject plaatsten we twee panoramaborden in de buitenruimte. Deze borden informeren inwoners en voorbijgangers over cultuurhistorische landmarks in West Betuwe. In 2025 rondde we de aanleg van (in beginsel) drie Klompenpaden en twee Ommetjes af. Na een participatieronde schreven we het nieuwe beleidsplan Kunst en Cultuur West Betuwe. Dit plan is aangeboden aan het college en de gemeenteraad ter vaststelling. Het nieuwe beleidsplan geeft de kaders voor een jaarlijks

				uitvoeringsprogramma. In samenspraak met onze (culturele) partners werkten we dit verder uit.
1.5 We herijken de processen rondom realisatie en onderhoud met betrekking tot sport- en beweegfaciliteiten in de kernen.	1.5.1. Alle speelvoorzieningen in West Betuwe voldoen aan onze normen.	We actualiseren de afspraken, overeenkomsten en processen met de speeltuinvoorzieningen en andere partners, zodat het eenvoudiger wordt voor hen en de gemeentelijke organisatie.		Tijdens een bijeenkomst met speeltuinorganisaties haalden we input op om het beleid verder te ontwikkelen. Dit gebeurde in het tweede kwartaal van 2025. Ook de Raad leverde een bijdrage tijdens de beeldvormende vergadering. In augustus is de verzamelde input verwerkt in een nieuw beleidsvoorstel. Tijdens een nieuwe participatiebijeenkomst ontvingen de speeltuinorganisaties dit met grote tevredenheid. In dit voorstel zetten we nadrukkelijk in op strengere handhaving van de wet- en regelgeving rondom het beheer van speeltoestellen en ondergronden.
	1.5.2. De processen rondom sportaccommodaties zijn eenduidig.	We actualiseren de afspraken, overeenkomsten en processen met de sportaccommodaties en andere partners, zodat het eenvoudiger wordt voor hen en de gemeentelijke organisatie.		Het actuele duurzaam meerjarenonderhoudsplan voeren we uit en communiceren we met verenigingen. De actualisering van de overeenkomsten is nog niet volledig gerealiseerd, mede door de complexiteit en een verschuiving van prioriteit naar 'huis Meteren', Sportpark Boutenstein en het zwembad en de sporthal. We blijven in nauw contact met verenigingen en optimaliseren samen de buitensportaccommodaties.

	1.5.3. We verkennen mogelijke locaties om bewegen in de openbare ruimte te faciliteren.	We verkennen de mogelijkheden tot herinrichting sportbestemmingen. We realiseren samen met inwoners concrete initiatieven voor buiten bewegen.		We verkenden de mogelijkheden voor herinrichting van sportbestemmingen en borgden dit in het reguliere werk. Samen met inwoners realiseerden we concrete initiatieven voor buiten bewegen, zoals de verplaatsing van een pannaveld naar het schoolplein in Tuil.
2.1 Het doel om sportgemeente te worden is een vliegwiel en gezamenlijke focus voor het realiseren van een positief gezonder en vitaler West Betuwe.	2.1.1. Inzetten van stimuleringsubsidies en Lokaal Sportakkoord. Toename van het aantal aanvragen en verbreding van het sportaanbod.	We verstrekken informatie aan verenigingen over de subsidiemogelijkheden en we maken het aanvragen van sportstimuleringsmiddelen makkelijker.		We wijzen verenigingen op de mogelijkheid om subsidie aan te vragen. Dat doen we via de website www.bewegeninwestbetuwe.nl , e-mail handtekening en tijdens de verschillende contactmomenten. Op de thema's: Verhogen Beweeg- en sportparticipatie en Bevorderen van nieuwe beweeg- en sportinitiatieven zijn de beschikbare middelen vrijwel volledig beschikt. Welzijn West Betuwe spreekt met sportverenigingen. Waar mogelijk maakt zij de koppeling met het Sportakkoord en beschikbare middelen.
2.2 Vrijwillige inzet toekomstbestendig maken.	2.2.1 Vrijwilligers voelen zich gewaardeerd, ondersteund en gestimuleerd. Jongeren zijn betrokken en geworven bij vrijwilligersorganisaties.	In subsidieovereenkomst met Stichting Welzijn West Betuwe maken we prestatie afspraken over ondersteuning van vrijwilligers, ontwikkeling van het aantal vrijwilligers. We werken aan de uitvoering van het vrijwilligersprogramma, met speciale aandacht voor het betrekken en behouden van jongeren bij vrijwilligersorganisaties en kerngericht maatwerk.		We wezen verenigingen op de mogelijkheid om subsidie aan te vragen. Dat deden we via de website www.bewegeninwestbetuwe.nl , via onze e-mailhandtekening en tijdens verschillende contactmomenten. Binnen de thema's Verhogen van beweeg- en sportparticipatie en Bevorderen van nieuwe beweeg- en sportinitiatieven werden de beschikbare middelen vrijwel volledig beschikt. Welzijn West Betuwe voerde gesprekken met sportverenigingen. Waar mogelijk legde zij de koppeling met het Sportakkoord en de beschikbare middelen.

2.3 We geven uitvoering aan de speerpunten uit de onderwijsvisie en de aanpak laaggeletterdheid.	2.3.1 uitvoering jaarschijf 2025 Onderwijsvisie.	We voeren de speerpunten uit van de onderwijsvisie en monitoren via de Lokale Educatieve Agenda met het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Hierbij zetten we ook in op versteviging van het schoolmaatschappelijk werk in het onderwijs. Ook zetten we in op het versterken van de samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en arbeidsmarkttoeleiding.		De onderwerpen die de schoolbesturen aandroegen in het LEA overleg, werken we nu verder uit. Dit doen we in overleg met de Samenwerkingsverbanden onderwijs. De resultaten uit de enquête worden nu verwerkt.
	2.3.2 Uitvoering jaarschijf 2025 Uitvoeringsplan lokale aanpak laaggeletterdheid .	We continueren de taal en computertrainingen, het aanbod van camouflage cursussen, het activeren en in beeld brengen van vindplaatsen, de bewustwording van laaggeletterdheid, de inzet van taalambassadeurs en het organiseren van spreekuren.		Een vindplaats is een plaats waar laaggeletterdheid herkend kan worden, bijvoorbeeld aan een balie of in een dorps huis. We blijven (nieuwe) vindplaatsen zoeken en benaderen. Samen met de bibliotheek Rivierenland en het Digi-Taalhuis West Betuwe bereiden we activiteiten voor. Daarmee brengen we de laaggeletterdheid meer onder de aandacht tijdens de maand van lezen en schrijven in september.
2.4 We verbeteren het proces en de afwegingen voor de invulling van inwoner- en overheidsparticipatie.	2.4.1. We ontwikkelen een proces om vorm te geven aan overheidsparticipatie: samenwerken aan initiatieven uit de samenleving.	We onderzoeken wat nodig is om tot een proces te komen voor overheidsparticipatie.		Voor overheidsparticipatie maakten we de koppeling met portfoliomanagement. De tweede helft van 2025 gebruiken we om dit proces ook te vertalen naar processtappen. Die leggen we vast en communiceren het richting de medewerkers als het nieuwe proces voor overheidsparticipatie.

	2.4.2 Medewerkers die te maken hebben met participatie weten welke afwegingen ze moeten maken in een participatieplan/proces.	We vergroten de kennis en vaardigheden over participatie. We zorgen voor een goede aansluiting van participatie bij methoden als projectmatig- en kerngericht werken.		De start van het samenwerkingsplatform gebruiken we als kans om de stappen en afwegingen rond participatie over te brengen. Dit loopt door in 2026. Dit jaar beschrijven we de processtappen in inwonersparticipatie duidelijker. We zorgen ervoor dat het onderwerp participatie aansluit bij het project waarin handboek projectmatig werken wordt geüpdatet. Dit project start later dit jaar. We starten dit jaar om een leerprogramma te ontwikkelen met leerlijnen voor kerngericht werken en participatie. Dit programma start pas in 2026. We zetten dus stappen om deze doelen te ontwikkelen, maar een deel loopt nog door in 2026.
--	--	--	--	--

Programma 5 Omzien

Jaardoel 2025	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)	Voortgang	Toelichting voortgang
1.1 We zorgen voor tijdige zorg en ondersteuning aan jeugdigen en volwassenen	1.1.1 Een gerealiseerde ketenaanpak kansrijke start	Samenwerking met de gemeenten in regio Rivierenland en de GGD Gelderland-Zuid om te komen tot een regionale ketenaanpak.		Met de regiogemeenten formuleren we gezamenlijke ambities en doelen. Hiervoor ligt nu een concept klaar. We onderzoeken welke interventies en monitoringsvormen passend zijn om regionaal op te pakken. In de afgelopen periode werd de interventie Stevig Ouderschap in de regio gezamenlijk gestart.
	1.1.2 Welzijn op recept wordt doorontwikkeld.	Acteren op de evaluatie pilot leefstijlsprekkuur eind 2024, welzijn op recept valt hieronder.		Van januari tot en met mei 2025 kwamen 28 patiënten bij het leefstijlsprekkuur. Patiënten met uiteenlopende vragen. Denk daarbij aan vragen over stress, eetverslaving, afvallen, geen hulp durven vragen, financiële problemen, verslaving kind, angstklachten en complexe somatische klachten. De leefstijladviseur hielp deze patiënten, zodat zij niet terug hoeven te komen bij de huisarts. De pilot is voor een halfjaar verlengd.
	1.1.3 Inwoners maken gebruik van het aanbod valpreventie	Professionals vanuit werkgroep Vallen & Vitaal bewegen, sporen ouderen met vergroot risico op vallen (of al eens gevallen zijn) op. Ze screenen en ondersteunen deze ouderen. De ouderen en hun netwerk krijgen voorlichting over (fiets-)valpreventie en worden gestimuleerd te bewegen.		Er zijn 107 valrisicotesten afgenomen, drie valanalyses en bijna 30 personen deden mee met de beweeginterventie 'In Balans'. Tijdens de 'Fietsfit het seizoen in!' in Beesd op woensdag 21 mei waren zo'n 50 deelnemers aanwezig. Tijdens deze bijeenkomst mochten inwoners o.a. verschillende driewielfietsen uitproberen en liepen ze over de Smartfloor.
	1.1.4. Kinderen maken gebruik van het aanbod binnen de aanpak Kind naar gezonder gewicht.	We rollen de lokale en regionale ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht verder uit.		De centrale zorgverleners ronden hun opleiding af in oktober. De voorbereidingen zijn gestart om eind 2025 ook gezinnen in en rond Vuren mee te laten doen aan deze aanpak.

	1.1.5 Volwassenen maken gebruik van het aanbod Gecombineerde Leefstijlinterventie Volwassenen.	We zetten de lokale en regionale ketenaanpak Gecombineerde Leefstijlinterventie Volwassenen op.		De projectleider stelde voor om te onderzoeken of het mogelijk is om een Preventieve gezondheids cursus Positief Gezond op te zetten. Hierbij betrekken we verschillende partners. Doelgroep is inwoners die niet kunnen meedoen aan een GLI (gezonde leefstijl interventie).
1.2 We verstevigen team sociaal	1.2.1 We werken integraal	We hebben zicht op de leefgebieden van mensen en formuleren een integraal ondersteuningsplan.		De ondersteuningsplannen zijn in concept allemaal aangepast. Op dit moment verwerken we de resultaten van een pilot in de definitieve ondersteuningsplannen. Als dit klaar is heeft elk team een passend en integraal ondersteuningsplan. Dat maakt het voor consultants gemakkelijker om een brede uitvraag te doen.
	1.2.2 Percentage vragen welke beantwoord wordt met specialistische zorg neemt af.	We monitoren en ontwikkelen op grond van duiding van de data handelingsperspectief.		Het dashboard is verder aangepast in de zomer. Hierdoor kunnen we nog betere analyses maken. Daarnaast stelden we indicatoren op voor welke (zorg)producten we een stijging of daling verwachten. In het najaar van 2025 praten we de raad bij over het zorggebruik in de eerste helft 2025.
1.3 We versterken de sociale basis.	1.3.1. Het aanbod in de sociale basis is verbreed	Onder andere ketenaanpak Gala. We verstevigen de relatie met onze netwerkpartners, o.a. door brede participatieve sessies te organiseren.		Vanuit de GALA-projecten organiseren we 2 keer per jaar een thema-specialisten bijeenkomst. De gemeenteraad is geïnformeerd met een raadsinformatienota. Ook op de individuele thema's versterken we onze relatie met partners op (kennis)sessies. Zoals voor JOGG en KnGG, maar ook voor de Woonzorgvisie.

		We geven invulling aan pilots waar maatwerkvoorziening wordt omgebogen naar een voorliggend aanbod.		De pilot Vak KCC is ervaren als zeer succesvol. We merken dat het voorliggend veld meer vragen kan oppakken. We begeleiden mensen dus sneller en met lichtere ondersteuning. Door het succes van de pilot Vak KCC is besloten om Welzijn West Betuwe ook aan te laten sluiten bij teamoverleggen. Dit zorgt voor betere samenwerking. De pilot is afgerond en verwerkt in de nieuwe werkwijze.
2.1 We implementeren de wettelijke taak tot de opvang van nieuwkomers	2.1.1 De wettelijke taak tot de opvang van nieuwkomers en spreiding locaties is geïmplementeerd en geborgd in beleid en uitvoering	Voor statushouders wordt in samenwerking met Welzijn West Betuwe en andere partners een basis aangeboden waarmee ze zo snel mogelijk inburgeren in de maatschappij. Voor de uitvoering van de sinds 2024 van kracht zijnde Spreidingswet worden locaties voor asiel gerealiseerd en wordt in samenwerking met de omgeving een klimaat geschapen waarin inwoners en asielzoekers op een harmonieuze wijze met elkaar samenleven. De gemeente stelt zich afwachtestend op ten aanzien van de ontwikkelingen rondom de Spreidingswet en neemt geen onomkeerbare stappen. We volgen de uitwerking van het voornemen van het kabinet om de spreidingswet in te trekken en een Asielcrisiswet in te voeren.		De maatschappelijke begeleiding door Welzijn West Betuwe loopt zoals het hoort. Vrijwilligers hebben ook een belangrijke rol bij de inburgering van de statushouders. De gemeente wacht nog op een beslissing op het ingediende bezwaar tegen het Verdeelbesluit. Daardoor loopt de besluitvorming voor een opvanglocatie vertraging op en daarmee ook de invoering van de Spreidingswet. Het college overweegt om een besluit over een opvanglocatie over te laten aan de nieuwe gemeenteraad. Dit gezien de beperkte bestuurlijke periode van de raad en omdat oriëntatie en besluitvorming voor een opvanglocatie de bestuurlijke periode overstijgt,
	2.1.2 Aantal te realiseren en gerealiseerde plekken is op koers	Het realiseren van voldoende huisvesting voor statushouders, eventueel door het realiseren van tijdelijke doorstroomlocaties. het continueren van de opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne en het realiseren en ontwikkelen van duurzame opvangplekken voor asielzoekers in het kader van de Spreidingswet		De taakstelling huisvesting statushouders voor de 1e helft van 2025 was 47 mensen. Op 1 juli boden we 39 mensen huisvesting. De taakstelling voor de 2e helft van 2025 is 38. Op dit moment zijn er nog 29 mensen te huisvesten. Er is concreet zicht dat we in september hiervan al 18 mensen kunnen huisvesten. De overige 11 mensen moeten in het laatste kwartaal van 2025

				gehuisvest worden. Voor de opvang van ontheemden Oekraïne is er een opgave van 349 opvangplekken. Wij hebben 362 opvangplekken gerealiseerd.
2.2 We zorgen voor een inclusieve samenleving met ruimte voor diversiteit	2.2.1 Uitvoeren herijkte inclusieagenda	We faciliteren de dialoog over inclusie zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. Wij implementeren de onderzoeksresultaten van de 0 meting inclusie die in Q3 2024 heeft plaatsgevonden.		De herijking van de Lokale Inclusieagenda is uitgesteld naar de volgende collegeperiode. Dit als het gevolg van gebrek aan capaciteit. Wel voert de gemeentelijke organisatie zelf dit najaar een inclusiviteitsmonitor uit. Als extra input voor de herijking.
	2.2.2 Een georganiseerde Regionale Regenboogconferentie in West Betuwe	We organiseren de Regionale Regenboogconferentie. Een conferentie voor inwoners, organisaties, partners en gemeenten in Gelderland-Zuid die zich inzetten voor LHBTIQ+ acceptatie en emancipatie.		Het programma voor de regenboogconferentie op 12 december 2025 is zo goed als rond. De coördinator vroeg subsidie aan bij de Rabobank en de gemeente. Naast een programma voor de dag zelf zijn er ook activiteiten gepland in aanloop naar de dag. Een interview met de wethouder is door verschillende media geplaatst.
2.3. We versterken de inzet van de sociale basis	2.3.1 Een positieve score ten opzichte van het landelijk gemiddelde voor langdurige sociale eenzaamheid	We pakken eenzaamheid kerngericht aan waarbij we sterk netwerk creëren, mensen met gevoelens van eenzaamheid zelf betrekken en aan een duurzame aanpak werken.		Lopende activiteiten van onze partners zijn gericht op ontmoeten. Die brengen we samen op Wegwijs in West Betuwe. Daarmee sturen we extra op bewustwording op het thema 'eenzaamheid'. Op dit moment ontwikkelen we een concreet plan voor dit 'samenbrengen'. Daarbij gebruiken we ideeën en adviezen vanuit landelijke programma's die zijn gericht op eenzaamheid.
	2.3.2 Er is een campagne gestart ter bevordering van de bewustwording van wat eenzaamheid is.	We ondersteunen vrijwilligerswerk in de kernen en de inzet van vrijwillige inzet in de sociale basis. We maken de verbinding met de robuuste netwerken in de kernen.		Samen met partners ontwikkelen we een actieve Week van Eenzaamheid. In de gemeente West Betuwe noemen we deze de 'Week van de Ontmoeting'. Daarmee vragen we aandacht voor eenzaamheid in West Betuwe. Dit vindt plaats eind september.

3.1 We implementeren en borgen de aanbevelingen uit de woonzorgvisie	3.1.1. We starten met de uitvoering van het uitvoeringsprogramma Wonen en zorg.	Afspraken maken met samenwerkingspartners over de stimulering van ouderen in het kader van doorstroming naar geschikte woningen. In nieuwe woningbouwplannen nemen we meer levensloopbestendige woningen op.		In het ontwerp van het programma Wonen, zorg en leven nemen we doorstroming op als apart project. Als onderdeel hiervan brengen we mogelijkheden in beeld voor woningaanpassing en verhuizing. Hierbij gebruiken we onder andere de resultaten van de evaluatie van flexibele woonmogelijkheden. Die ronden we af in het najaar van 2025. Bij de actualisatie van de woonvisie (afronding eind 2025) zijn richtlijnen opgenomen. Daarmee kunnen we voldoende nultredenwoningen/geclusterde woonvormen en zorggeschikte woningen realiseren in bouwprogrammering. Bij nieuwe (grote) bouwprojecten verkennen we actief de behoefte en mogelijkheden om zorginitiatieven of geclusterd wonen hierin een plaats te geven.
		Ontlasten en ondersteunen van de mantelzorgers.		Welzijn West Betuwe voert het mantelzorgcompliment uit vanaf september. Daarin komt de waardering voor mantelzorgers in beeld. Vanuit GALA is eenmalige verbijzondering mogelijk, door de theatershow die in de Week van de Mantelzorg wordt uitgevoerd. De evaluatie van het mantelzorgbeleid ronden we af in (november) 2025. De resultaten nemen we mee in een vervolgtraject. Daarmee versterken we de infrastructuur informele zorg in 2026 (onderdeel programma Wonen, zorg en leven).
3.2 We geven nadere invulling aan het Regioplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang.	3.2.1 We hebben regionale afspraken gemaakt.	We participeren in het visie ontwikkelingstraject maatschappelijke opvang.		In oktober 2025 is de conceptversie van het regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid ter consultatie aangeboden aan o.a. gemeenteraden West Betuwe, lokale adviesraden, corporaties en zorgaanbieders. De input hieruit nemen we mee in het definitieve Actieplan. Het Actieplan is het kader waarmee we ons lokale

				uitvoeringsplan kunnen ontwikkelen. In het Actieplan komen 4 hoofddoelen: wonen eerst, voorkomen is beter dan genezen, het vergroten van de financiële bestaanszekerheid, uitvoering versterken.
		We geven nadere invulling aan het ingroeipad beschermd thuis.		Het lukt niet meer om de Wet woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen, de decentralisatie, in te laten gaan vanaf 1 januari 2026. Het wetsvoorstel is nog steeds niet in behandeling genomen. Het woonplaatsbeginsel regelt dat elke gemeente verantwoordelijk wordt voor BW voor haar eigen inwoners. Ook als die naar een andere gemeente verhuizen omdat daar de beste plek voor herstel is. Sinds begin 2024 ligt het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel bij de Tweede Kamer voor behandeling. Los van deze ontwikkeling gaan we door met de regionale samenwerking op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
		Evaluatie en herijking van de huidige centrumregeling en dienstverleningsovereenkomst beschermd wonen en maatschappelijke opvang.		Het ambtelijk regionaal overleg Gelderland-Zuid is sinds juni 2025 op de hoogte van de aangepaste conceptdocumenten. De centrumregeling en de dienstverleningsovereenkomst willen we in december 2025 / januari 2026 voorleggen aan de lokale gemeenteraden. Daarmee willen we hun zienswijze ophalen. We verwachten dat de genoemde documenten definitief worden vastgesteld in Q3 2026.

2. Financiële hoofdlijnen

Deze bestuursrapportage is het vierde P&C-product van het begrotingsjaar 2025. De rapportage geeft inzicht in de uitvoering van de begroting 2025 bij ongewijzigd beleid. Er worden dus geen beleidsmatige keuzes in voorgesteld. De rapportage laat de onvermijdelijke mee- en tegenvallers zien die gebeuren of die we verwachten nu we het door de gemeenteraad vastgestelde beleid uitvoeren.

Wanneer de gemeenteraad de begroting vaststelt, geeft hij daarmee formeel de goedkeuring om geld uit te geven in het eerste jaar. Nadat de Programmabegroting 2025 was vastgesteld, keurde de gemeenteraad het dus goed dat het college geld kan uitgeven in 2025.

De budgettaire gevolgen van deze rapportage bepalen de financiële ruimte die het college en de gemeenteraad hebben om het coalitieakkoord uit te voeren. Er is natuurlijk scherp gekeken of de ingediende afwijkingen onvermijdelijk zijn. Bij tegenvallers is het mogelijk om bij te sturen richting het einde van het jaar. Met inachtneming van de begrotingsregels probeerde het college zoveel mogelijk knelpunten in de uitvoering op te vangen. In deze rapportage staan alleen de onvermijdelijke tegenvallers die niet te compenseren zijn of waarvan nog niet zeker is of die te compenseren zijn.

Bedragen x 1.000 euro					
Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Saldo eerste bestuursrapportage 2025	-625	887	-234	-350	-882
Perspectiefnota 2026	0	-385	-150	502	897
Saldo voor tweede bestuursrapportage 2025	-625	502	-384	152	15
<u>Mutaties tweede bestuursrapportage:</u>					
Mee- en tegenvallers gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0
Mee- en tegenvallers financiering	1.114	0	0	0	0
Mee- en tegenvallers indexaties LPO/areaal	3.219	0	0	0	0
Mee- en tegenvallers Vennootschapsbelasting	-780	0	0	0	0
Mee- en tegenvallers Septembercirculaire 2025	2.048	0	0	0	0
Overige mee- en tegenvallers	-79	0	0	0	0
Totaal saldo mutaties tweede bestuursrapportage 2025	5.522	0	0	0	0
Totaal saldo na tweede bestuursrapportage 2025	4.897	502	-384	152	15

3. Toelichting op de afwijkingen

Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x 1.000 euro

Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
1. Gemeenschappelijke regelingen					
Jaarrekening 2024 - Regio Rivierenland	83	0	0	0	0
Jaarrekening 2024 - BSR	52	0	0	0	0
Jaarrekening 2024 - RAR	15	0	0	0	0
Jaarrekening 2024 - GGD Gelderland-Zuid	7	0	0	0	0
Jaarrekening 2024 - Werkzaam Rivierenland	1	0	0	0	0
Jaarrekening 2024 - BWB	166	0	0	0	0
Taakstelling financieel fit	-323	0	0	0	0
Totaal Gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

De jaarrekeningen 2024 van enkele gemeenschappelijke regelingen kennen een voordeel wat wordt terugbetaald aan de gemeenten. Het voordeel komt ten gunste van de taakstelling Financieel fit.

Indexaties

Bedragen x 1.000 euro

Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Indexaties					
1. Huur en subsidie Sporthal de Wiel	-6	-6	-6	-6	-6
2. Toevoeging bestemmingsreserve Steengoed	-19	-19	-19	-19	-19
3. Raad en raadscommissies	-56	0	0	0	0
4. Diverse onderhoudscontracten buitendienst	-22	-22	-22	-22	-22
5. Reiniging en herstel clandestiene vervuiling en vernieling	-15	-15	-15	-15	-15
 Ten laste van stelpost Loon- en prijsontwikkelingen (LPO)	 118	 62	 62	 62	 62
Totaal indexaties	0	0	0	0	0

Indexaties ten laste van de stelpost Loon- en prijsontwikkelingen (LPO):

1. Huur en subsidie Sporthal de Wiel.
2. Toevoeging bestemmingsreserve Steengoed.
3. Vergoeding raadsleden

De vergoedingen zijn aangepast op basis van de actuele indexcijfers. Dit leidt tot gestegen kosten van 56.000 euro. In de begroting 2026 is dit meegenomen.

4. Diverse onderhoudscontracten buitendienst

Afgelopen jaren zijn er geen indexeringen toegepast op diverse onderhoudscontracten (gladheid, tractie, e.d.). De kosten zijn met 22.000 euro gestegen.

5. Reiniging en herstel clandestiene storting en vernieling

De kosten voor reiniging, herstel en afvoer zijn fors gestegen de afgelopen jaren.

Overige mee- en tegenvallers

Programma 1 Besturen

Bedragen x 1.000 euro					
Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
2. Reisdocumenten en identiteitskaarten	27	0	0	0	0
3. Representatie B&W	-49	0	0	0	0
4. Vergunningen APV	-31	0	0	0	0
5. Toezicht en handhaving	-25	0	0	0	0
Totaal programma 1 - Besturen	-79	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

Reisdocumenten en identiteitskaart

Er is een afwijking van ruim 126.000 euro aan opbrengsten. Dit wordt veroorzaakt door hogere legesinkomsten dan in eerste instantie begroot. Dit zorgt er ook voor dat de af te dragen rijksleges 100.000 euro hoger zijn dan begroot.

In 2024 begon in heel Nederland de "paspoortpiek". Die ontstaat doordat reisdocumenten in plaats van 5 jaar nu 10 jaar geldig zijn. De paspoortpiek houdt de aankomende 4 jaar aan. Uit de cijfers van de tweede bestuursrapportage blijkt dat er meer aanvragen zijn gekomen dan verwacht. Dit komt onder andere door de vele vermissingen en ook een deel door de paspoortpiek.

Representatie B&W

Wij verwachten dat de uitgaven op het budget representatie B&W ongeveer 49.000 euro hoger uitkomen dan begroot. Sinds het ontstaan van de gemeente West Betuwe is dit budget niet aangepast aan de activiteiten die we hiervoor uitvoeren. Dit levert een nadeel op van 34.000 euro. Daarnaast organiseren we jaarlijks de Veteranendag. Deze kosten bedragen 15.000 euro.

Vergunningen APV

De energiekosten vallen 12.500 euro hoger uit dan oorspronkelijk begroot. Deels komt dit doordat de eindafrekening over 2024 ongeveer 6.500 euro hoger is dan verwacht. De uitgaven voor externe expertise zijn 18.000 euro hoger dan verwacht. Dit heeft twee oorzaken: aan de ene kant zijn de activiteiten binnen de organisatie toegenomen. Aan de andere kant is er intern een beperkte capaciteit beschikbaar. Dit komt, onder andere door uitval van medewerkers. Om ervoor te zorgen dat het werk wel doorging, moest externe ondersteuning worden ingeschakeld.

Toezicht en handhaving

De kosten voor mobiele apparatuur, vallen hoger uit dan voorzien. Daarnaast zijn er in 2025 verplichte cursussen gevolgd door medewerkers. Daardoor zijn er extra niet-geplande uitgaven.

Programma 2 Wonen

Bedragen x 1.000 euro					
Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
1. Milieubeheer	44	0	0	0	0
2. Werkprogramma 2025 ODR	-344	0	0	0	0
3. Voorbereidingsbudget Kolffstraat	-50	0	0	0	0
4. Opbrengsten faciliterend grondbeleid	138	0	0	0	0
5. Project golfclub The Dutch	-25	0	0	0	0
6. Opbrengsten verblijfsbelasting	-300	0	0	0	0
Totaal programma 2 - Wonen	-537	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

Milieubeheer

In 2025 zijn twee incidentele opbrengsten gerealiseerd: namelijk 40.000 euro uit een afgerond handhavingss dossier voor een drugsgesrelateerde overtreding en 9.000 euro doordat de provincie Gelderland een subsidie vaststelde om de energiebesparingsplicht bij bedrijven uit te voeren. De werkzaamheden die daarbij horen zijn in beide gevallen uitgevoerd in voorgaande jaren. Begroot is een opbrengst van 5.000 euro dus een voordeel van 44.000 euro.

Werkprogramma 2025 Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)

We verwachten dat de bijdrage aan de ODR 6% en 344.000 euro hoger uitvalt dan is opgenomen in het werkplan voor 2025. De toename is verdeeld over 214.000 euro voor omgevingsvergunningen en 130.000 euro voor milieubeheer.

De verhoging voor omgevingsvergunningen komt vooral door hogere inzet op juridische advisering. Het aantal handhavingverzoeken en Woo-verzoeken ligt hoger dan begroot. Uitschieters zijn de handhavingprocedure rond de Zeek en het handhaving- en ruimtelijke ontwikkelingsvraagstuk rond Geofort. Er wordt vaker in overleg getreden, wat meer inzet van uren vraagt. Het aantal toezichtstaken na klachten en meldingen valt hoger uit, dit geldt ook voor het aantal bezwaren en beroepsprocedures. Dat zorgt voor een hogere ureninzet.

Bij omgevingsvergunningen voor bouwen komen er over het algemeen minder vergunningaanvragen binnen. Het aantal aanvragen voor grotere bouwplannen blijft achter. Het aantal aanvragen voor gebruikswijzigingen en het aantal conceptverzoeken (vooroverleg) ligt wel hoger. Relatief gezien kosten kleine plannen

meer inzet. Doordat het landelijke omgevingsloket nog altijd niet optimaal werkt, wordt er groter beroep gedaan op het frontoffice. Het aantal uren ligt hier dan ook hoger.

Voor milieu wordt een overschrijding verwacht van 130.000 euro. Deze hogere kosten hangen samen met extra inzet op vergunningverlening, toezicht en maatwerk.

Vorbereidingsbudget Inbreng gemeentewerflocatie Kolffstraat

De voormalige locatie van de gemeentewerf aan het eind van de Kolffstraat is toegevoegd aan het plangebied van Deil-West. Voor het betrekken van deze grond worden plankosten gemaakt. Denk hierbij aan onderzoeken (o.a. bodem, archeologie, flora en fauna). Voor de te verwachten kosten van 50.000 euro is nog geen dekking. Daarom wordt nu een voorbereidingsbudget aangevraagd.

Of dit budget wordt terugverdiend hangt af van de te kiezen ruimtelijke koers voor het perceel. De stedenbouwkundige visie die in 2025-2026 wordt opgesteld bepaalt hiervoor de richting.

Opbrengsten faciliterend grondbeleid

In 2025 worden meer anterieure overeenkomsten met kostenverhaal gesloten dan verwacht. Op basis van de landelijk ontwikkelde plankostenscan zijn ook de bedragen per overeenkomst hoger dan verwacht. Daar bovenop is dit jaar een overeenkomst afgesloten voor een aantal grootschaliger plannen, met bijbehorend hoger kostenverhaal. Dit levert een (verwacht) voordeel van ongeveer 138.000 euro op.

Project Golfclub The Dutch

Voor The Dutch worden in 2025 diverse kosten verwacht met een totaalbedrag aan meerkosten van 25.000 euro. De kosten bestaan uit:

- Lagere inhuurkosten van 20.000 euro;
- Een bedrag van 25.000 euro voor juridische kosten;
- Een bedrag van 20.000 euro voor de inhuur van externe bureaus.

Opbrengst verblijfsbelasting arbeidsmigranten

Het verhogen van de leges verblijfsbelasting is onderdeel van Financieel fit. Op jaarbasis missen we veel meldingen en dus inkomsten, vooral van de huisvesting van arbeidsmigranten. In de begroting is hiervoor een structureel bedrag opgenomen van 300.000 euro. Om de verblijfplaatsen van deze arbeidsmigranten beter in beeld te krijgen, is een projectplan vastgesteld om een digitaal nachtregister op te zetten. Het operationeel krijgen van het nachtregister vraagt meer tijd en we verwachten nu dat dit digitale nachtregister vanaf 2026 operationeel is. Het betekent wel dat we dit jaar deze taakstelling niet halen en nemen deze mee in de taakstelling Scherper begroten.

Programma 3 Werken

Bedragen x 1.000 euro					
Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
1. Taakstelling verkoop gebouwen	-1.250	0	0	0	0
2. Huuropbrengsten gemeentelijk gebouwen	36	0	0	0	0
Totaal programma 3 - Werken	-1.214	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

Verkoop gebouwen

De voor 2025 begrootte taakstelling verkoopopbrengst van gemeentelijk vastgoed is 2.050.000 euro. Die is verdeeld naar 1.000.000 euro voor Kuipershof 4 en 1.050.000 euro voor overige gebouwen. Inmiddels is bekend dat, dit jaar, Kuipershof 4 en het voormalige politiebureau aan de van Dam van Isseltweg 10 niet worden verkocht. Op dit moment worden de plannen ontwikkeld om beide panden te herontwikkelen en dit vraagt extra tijd. Voor een belangrijk deel bepaalt de besluitvorming over de ontwikkeling de verkoopopbrengst.

Dit jaar is wel de voormalige brandweergarage te Beesd (Sportstraat 1) verkocht. Dit leverde een boekwinst op van 262.000 euro. Bovendien is de voormalige school in Spijk (Spijkse Kweldijk 94) in de verkoop gegaan via een openbare inschrijfprocedure. Naar verwachting levert de school een bedrag van 538.000 euro op. Voor het jaar 2025 betekent dit een verwachte verkoopopbrengst van 800.000 euro uit overige gebouwen. Helaas betekent dit dat we 1.250.000 euro van de taakstelling dit jaar niet realiseren.

Huuropbrengsten gemeentelijk eigendom

Van een aantal gemeentelijke panden is de huur geïndexeerd en is de volledigheid van de huuropbrengsten gerealiseerd. Dit levert in 2025 een opbrengst van 36.000 euro voordelig.

Programma 4 Leven

Bedragen x 1.000 euro					
Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
1. Gladheid	-39	0	0	0	0
2. Clandestiene vervuiling en vernieling	-60	0	0	0	0
3. Onderzoek WOII	-13	0	0	0	0
4. Onderhoud groenvoorziening	-77	0	0	0	0
5. DVO Avri ibor 2025	-186	0	0	0	0
6. Frictiekosten Avri ibor	-45	0	0	0	0
7. Opvang vluchtelingen	485	0	0	0	0
8. Inkomsten graf- en begraafrechten	26	0	0	0	0
Totaal programma 4 - Leven	91	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

Gladheid

Voor gladheidsbestrijding is in deze tweede bestuursrapportage een tekort zichtbaar van 39.000 euro. Dit tekort bestaat uit een overschrijding van 48.000 euro. Dit komt door extra uitrukken en het opstellen van het gladheidsbestrijdingsplan. Hiervan komt een bedrag van 9.000 euro door inflatie ten laste van de stelpost LPO.

Clandestiene vervuiling en vernieling

In het lopende jaar is een duidelijke toename zichtbaar van clandestiene stortingen, vervuiling en vernielingen op gemeentelijke locaties. De kosten voor reiniging, herstel en afvoer stegen fors de afgelopen jaren.

De financiële prognose voor deze afwijking is 75.000 euro. Daarvan kan 15.000 euro ten laste worden gebracht van de stelpost prijsstijging. De problematiek blijkt structureel van aard en wordt ieder jaar groter.

Onderzoek WOII

We laten een aanvullend archiefonderzoek uit voeren naar het (voormalige) bezit van Joodse inwoners, Roma en Sinti in 1940-1945 in de toenmalige gemeenten. Kosten hiervan worden geschat op 13.000 euro.

Onderhoud groenvoorziening

Het steken van de graskanten werd in het verleden regelmatig uitgevoerd. Daardoor voorkwamen we het overgroeien van gras over de verharding en de graskanten zagen er verzorgd uit. Mede om de kosten zo laag mogelijk te houden is het steken van de graskanten niet opgenomen toen het Groenbeleids- en beheerplan werd opgesteld. Dit leek destijds mogelijk als dit opgevangen kon worden met het schoonhouden en borstelen van de verharding. Na 6 jaar blijkt dit niet haalbaar. Door de overgroei van gras is er meer onkruiddruk op de verharding. Dat levert extra werk op. Door nu eenmalig de graskanten te steken verminderen we de onkruiddruk op verharding. Ook voldoen we beter aan het kwaliteitsbeeld B. De kosten voor het steken van de graskanten en het wegwerken van de achterstand zijn éénmalig 77.000 euro. Als het Groenbeleids- en beheerplan in 2026 wordt geactualiseerd, wordt voorgesteld om deze maatregel weer op te nemen. Zo kunnen we beter voldoen aan het kwaliteitsbeeld.

DVO Avri Ibor

Avri voert de DVO Ibor uit voor de gemeente. Door een aantal langdurig zieken en een piek in het groeiseizoen dreigde een achterstand te ontstaan in het kwaliteitsbeeld in de groenvoorziening en onkruidbestrijding op verharding. Om dit te compenseren zijn extra personeel van Avri en aannemers ingezet. Daarnaast is de veegmachine een aantal keer langdurig uitgevallen door technische mankementen. Een aantal weken zijn vervangende veeg- en borstelmachines ingehuurd om

- het vegen weer op beeld te brengen en te houden
- de waterafvoer bij regenval te garanderen.

Door het aanhoudende mooie zomerweer zijn de zwemplassen veel gebruikt. De afvalbakken op deze locaties zijn veel vaker dagelijks gelegegd dan begroot op basis van het meerjarige gemiddelde. Dit is uitgevoerd door Avri-medewerkers maar kost wel extra uren.

De extra kosten voor bovengenoemde onderdelen van de DVO bedragen: 186.000 euro.

- groenvoorziening	54.000 euro
- (straat)reiniging	107.000 euro
- afvalbakken	25.000 euro
Totaal:	186.000 euro

Met Avri is gekeken of we de overschrijding binnen de DVO kunnen opvangen door andere werkzaamheden te laten vervallen of doorschuiven. Deze ruimte geeft de DVO niet, of er moet worden gekozen worden voor een lagere beeldkwaliteit. Daarnaast ontstaat er een achterstand als werkzaamheden doorschuiven. Die moeten later weer ingelopen worden, tegen meerkosten.

Frictiekosten DVO Avri Ibor

De gemeente onderhoudt zelf weer bomen in het buitengebied. Ook maakt zij zelf de kolken (regenputten in de straat) schoon. Eerst deed de Avri dit. Omdat dit verandert, zijn er extra kosten: frictiekosten. Dit stond in de eerste bestuursrapportage. Met Avri is afgesproken dat de gemeente alleen betaalt voor de

echte kosten, dus niet meer dan nodig. Voor 2025 zijn de frictiekosten berekend op 54.000 euro. Dat kan minder worden: ongeveer 45.000 euro. De precieze frictiekosten zijn bekend op 31 december en delen we in de jaarrekening.

Opvang vluchtelingen

De opvang van vluchtelingen laat per saldo een voordeel zien van 485.000 euro.

Opvang vluchtelingen Oekraïne

Vanaf het moment dat de oorlog in Oekraïne uitbrak in 2022, vangt de gemeente West Betuwe Oekraïense ontheemden op. Hiervoor krijgen wij een vergoeding van het Rijk. In 2025 is die vergoeding in totaal ongeveer 6,3 miljoen euro. Dit is berekend op basis van het normbedrag. We verwachten dat de werkelijke uitgaven lager zijn dan de vergoeding die wij gaan krijgen. Dit levert een incidenteel voordeel op van ongeveer 510.000 euro.

Spreidingswet

Om de spreidingswet voor te bereiden verwachten we 75.000 euro uit te geven. Daar staat waarschijnlijk een rijksvergoeding tegenover van 50.000 euro. Het uiteindelijke resultaat is een nadeel van 25.000.

Inkomsten graf- en begraafrechten

We verwachten een positief resultaat voor inkomsten van de graf- en begraafrechten, namelijk 25.500 euro. Dit is gebaseerd op een actuele prognose tot 31 december 2025 van 868.000 euro. Omdat de verwachting nog anders kan uitpakken nemen we in deze rapportage een opbrengst mee van 850.000. Dit is 25.5000 meer dan in de begroting is opgenomen.

Programma 5 Omzien

Bedragen x 1.000 euro					
Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
1. Inwonersbijdrage WMO	25	0	0	0	0
2 a. Beschermd Wonen (bestedingsplan)	-525	0	0	0	0
2 b. Beschermd Wonen (rijksbijdrage)	675	0	0	0	0
2 c. Beschermd Wonen (voordeel ten gunste van Financieel Fit)	-150	0	0	0	0
Totaal programma 5 - Omzien	25	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

Inwonersbijdrage WMO

Inwoners met een minimuminkomen betalen geen eigen bijdrage (abonnementstarief) voor Wmo-ondersteuning. De eigen bijdragen int het Centraal Administratiekantoor (CAK) namens de gemeente. Voor 2025 verwachtten we de inkomsten uit eigen bijdrage 125.000 euro zou zijn. Het lijkt erop dat dit 150.000 euro wordt.

Beschermd wonen

In de begroting 2025 is 218.000 euro opgenomen. De gemeente Nijmegen is centrumgemeente voor beschermd wonen. Zij ontvangt de rijksmiddelen. Jaarlijks stellen we een regiobegroting op, op niveau van regio Gelderland-Zuid. Over 2025 ontvangt Nijmegen meer rijksmiddelen dan verwacht. Op basis van samenwerkingsafspraken verdeelt Nijmegen dit en krijgen de regiogemeenten daar een deel van. West Betuwe krijgt 675.000 euro. Dat gebeurt pas op het moment dat de jaarrekening 2025 van de gemeente Nijmegen is vastgesteld. Van dit bedrag is 525.000 euro bestemd om het Bestedingsplan Beschermd wonen en zorg & veiligheid 2025 uit te voeren. Dit bestedingsplan wordt nu uitgevoerd en ligt op schema. De rest van het geld is 150.000 euro en gaat naar Financieel fit.

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x 1.000 euro

Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
1a. Ophogen taakstelling Scherper begroten (Taakstelling Vastgoed)	1.250	0	0	0	0
1b. Ophogen taakstelling Scherper begroten (Verblijfsbelasting)	300	0	0	0	0
2. Renteresultaat (surplus bovenop taakstelling)	1.114	0	0	0	0
3. Stelpost Loon- en prijsontwikkelingen (LPO) 2025	3.036	0	0	0	0
4a. Stelpost Volume- en areaalontwikkelingen 2024	38	0	0	0	0
4b. Stelpost Volume- en areaalontwikkelingen 2025	145	0	0	0	0
5. Septembercirculaire 2025	2.048	0	0	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	7.931	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

Ophogen taakstelling Scherper begroten (Financieel Fit)

Voor 2025 worden de taakstellingen Verkoop gemeentelijk vastgoed en Innen verblijfsbelasting niet gerealiseerd. Dekking kan voor 2025 worden gevonden binnen de taakstelling Scherper begroten.

Renteresultaat (surplus bovenop taakstelling)

We hebben de rente- en afschrijvingslasten geactualiseerd wat resulteert in een (incidenteel) voordeel van 2,9 miljoen euro. Hiervan wordt 1.778.000 euro ingezet voor de taakstelling Scherper begroten en het restant van 1.114.000 euro komt ten gunste van het begrotingssaldo 2025.

Bedragen x 1.000 euro

Actualisatie kapitaallasten	2025
Lagere rentelasten	2.948
Hogere rentebaten	150
Netto lagere rentelasten	3.098
Toegerekende rente aan Grex/WRP	-279
Voordelig renteresultaat	2.819
Lagere afschrijvingslasten	73
Voordeel op kapitaallasten	2.892

Het voordeel wordt enerzijds veroorzaakt door een lagere externe financieringsbehoefte door uitgestelde investeringen en anderzijds door een lager rentepercentage voor de nieuw aangetrokken leningen. Enkele grote restantbudgetten die eind 2024 zijn overgeheveld naar 2025 zijn onder andere voor wegen-projecten (25,2 miljoen), scholen en gymzalen (17,1 miljoen) en de nieuwe gemeentewerf (6,4 miljoen).

Vrijval restant stelpost LPO

Vanuit het gemeentefonds wordt de compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen (LPO) geraamd op een afzonderlijke stelpost. Voor de noodzakelijke indexeringen van budgetten kan hier een beroep op worden gedaan. In beginsel zijn we terughoudend met het aanpassen van budgetten en proberen we met de toegewezen budgetten uit te komen. Het restant in deze stelpost voor 2025 (3.036.000 euro) valt nu vrij ten gunste van het resultaat.

Vrijval restant stelpost Volume- en areaalontwikkelingen

Vanuit het gemeentefonds wordt een gedeelte op een afzonderlijke stelpost geraamd voor het opvangen van volume- en areaalontwikkelingen. Het restant in deze stelpost voor 2024 en 2025 (183.000 euro) valt vrij ten gunste van het resultaat.

Septembercirculaire 2025 Gemeentefonds

Op Prinsjesdag is, zoals gebruikelijk, de Septembercirculaire 2025 verschenen. Deze circulaire bevat onder andere informatie over de (gedeeltelijke) compensatie van de tekorten op de Jeugdzorg 2023/2024, het voorschot op de afrekening van het BCF-plafond 2025 en de actualisatie van het volume accres en LPO accres op basis van de Miljoenennota 2026. Het netto resultaat van de circulaire is als volgt:

Opbouw effect (bedragen x 1.000 euro)	2025	2026	2027	2028	2029
1. Hoeveelheidsverschillen (lokaal c.q. landelijk)	941	672	625	259	199
2. WOZ-inkomstenmaatstaf/OZB-opbrengsten	117	61	55	49	44
3. Volume accres	0	0	-73	-142	-216
4. Compensatie tekorten Jeugdzorg 2023/2024	57	0	0	0	0
5. Voorschot BCF-plafond 2025	251	0	0	0	0
6. Afrekening uitkeringsjaren 2023/2024	680	0	0	0	0
7. Overige ontwikkelingen	3	17	52	-42	26
Netto mutatie opbrengsten bij Septembercirculaire 2025	2.048	750	660	124	53

1. Hoeveelheidsverschillen (lokaal c.q. landelijk)

Hoeveelheidsverschillen hebben op twee manieren invloed op de hoogte van onze algemene uitkering. Een lokale stijging van de aantallen resulteert in beginsel tot een toename van onze uitkering en een daling tot een afname. Landelijke stijgingen en dalingen hebben voor ons precies het omgekeerde effect. Als landelijk de aantallen stijgen, dan daalt de vergoeding per eenheid omdat het te verdelen bedrag in het fonds gelijk blijft. Als de lokale aantallen min of meer gelijke tred houden met de landelijke ontwikkelingen, dan heeft de gemeente geen nadeel van hoeveelheidsverschillen.

Dat we op korte termijn een iets hoger voordeel hebben, komt door de maatstaf huishoudens met een laag inkomen. Deze maatstaf wordt door het CBS afgerond op honderdtallen, waardoor een kleine afwijking een groot effect kan hebben. Een verschil van 100 eenheden geeft al snel een verschil van ongeveer 0,5 miljoen euro. Voor de kortere termijn verwachten we gemiddeld nu iets meer huishoudens met een laag inkomen, terwijl het langdurig gemiddelde ongewijzigd blijft.

2. WOZ-inkomstenmaatstaf/OZB-opbrengsten

Op basis van de laatste inschattingen hebben we een nieuwe raming voor zowel de OZB-opbrengsten en de WOZ-inkomstenmaatstaf. Deze (negatieve) maatstaf is bedoeld om de gemeentefondsuitkering zodanig over gemeenten te verdelen dat zij daarmee - in aanvulling op de eigen inkomsten uit de OZB - in staat zijn om een gelijkwaardig voorzieningenniveau te realiseren.

Voor 2025 gaat het rijk nu uit van een hogere landelijke ontwikkeling van de WOZ-waarden, terwijl we lokaal al met de juiste waardeinstijgingen rekening hebben gehouden. Vanaf 2026 wordt het voordeel lager omdat we nu, op basis van de laatste inschattingen van BSR, voor 2026 uitgaan van een iets hogere stijging van de WOZ-waarden voor de woningen in West Betuwe.

3. Volume accres

Het volume accres wordt vanaf 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bbp. In de septembercirculaire is een nieuwe raming voor het accres 2026 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (MEV 2026). Hierdoor is het volume accres vanaf 2027 voor alle jaren lager dan in de meicirculaire 2025.

4. Compensatie tekorten Jeugdzorg 2023/2024

Voor de tekorten bij de Jeugdzorg over 2023 en 2024 heeft het rijk nu een (gedeeltelijke) compensatie beschikbaar gesteld. In de eerste bestuursrapportage 2025 hebben we al rekening gehouden met compensatiebedrag van 1.542.000 euro. De werkelijke compensatie valt 57.000 euro hoger uit.

5. Voorschot BCF-plafond 2025

Gemeenten kunnen een groot gedeelte van de btw die ze betalen declareren bij het btw-compensatiefonds (BCF). Dit fonds kent een plafond. Als gemeenten meer declareren dan in het fonds beschikbaar is, wordt het resterende bedrag betaald uit het gemeentefonds. Declareren ze minder, dan vloeit het overblijvende deel terug naar het gemeentefonds. De verwachting is dat er de komende jaren geld overblijft in het BCF en dat er dus een bedrag wordt gestort in het gemeentefonds. Bij deze circulaire wordt alvast een voorschot verstrekt. Voor West Betuwe gaat het om een bedrag van 1.021.000 euro. Omdat we structureel al rekening hebben gehouden met een bedrag van 770.000 euro, is er per saldo in 2025 sprake van een incidenteel voordeel van 251.000 euro.

6. Afrekening uitkeringsjaren 2023/2024

In 2025 hebben enkele afrekeningen plaatsgevonden over oude jaren, nl. nabetalingen over 2023 (28.000 euro) en 2024 (652.000 euro).

Overhead

Bedragen x 1.000 euro

Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
1. Communicatie herinrichting 30km uur zones	-15	0	0	0	0
Totaal Overhead	-15	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

Bekrachtiging van bestuurlijke uitspraak en afsluiting van het onderzoek naar inrichting 30 km/uur zones

Op 1 juli 2025 besloot het college om de inrichting van 30 km/uur zones stap voor stap uit te voeren. Dat gebeurt op momenten waarop de straat toch al wordt aangepast, of als er een dringende reden is om dat eerder te doen. Om dit besluit goed uit te leggen aan de inwoners in de woonkernen, is 15.000 euro nodig voor communicatie. Met dit besluit zorgt het college voor een zorgvuldige en verantwoorde keuze. Op de lange termijn maakt dit onze woonomgeving veiliger en prettiger voor iedereen.

Vennootschapsbelasting

Bedragen x 1.000 euro					
Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Voorlopige aanslag Vpb 2025	-717	0	0	0	0
Herziene aanslagen Vpb 2023/2024	-63	0	0	0	0
Totaal Vennootschapsbelasting	-780	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

Voorlopige aanslag Vpb 2025

Voor de Vpb-plichtige activiteiten (met name de grondexploitaties) hebben we voor 2025 een voorlopige aangifte van 717.000 euro gedaan. In de begroting is hier nog geen rekening mee gehouden

Herziene aanslagen Vpb 2023 en 2024

De opbrengsten van de verhuur van grond voor reclamemasten zijn tot 2022 niet meegenomen in de Vpb-aangifte en dat is een bewuste keuze geweest, omdat het het normale vermogensbeheer niet te boven gaat. In 2023 is deze eveneens niet meegenomen in het resultaat. Er is over de reclameopbrengsten de laatste tijd veel jurisprudentie geweest, vaak niet in het voordeel van de gemeenten. Daarom hebben wij gemeend deze opbrengsten mee te moeten nemen voor 2024, maar ook voor 2023. Omdat er nog sprake is van een lopende procedure bij de Hoge Raad, zullen we ook gelijk in bezwaar gaan tegen de hogere aanslagen (2023 en 2024).

Als gevolg hiervan stijgt de te betalen belasting met 63.000 euro.

Onvoorzien

Bedragen x 1.000 euro

Effect op begrotingsjaar	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
1. Vrijval post onvoorzien	100	0	0	0	0
Totaal Onvoorzien	100	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

Post onvoorzien

De post onvoorzien van 100.000 euro kan bij deze rapportage vrijvallen.

Budgetneutrale aanpassingen

Bedragen x 1.000 euro					
Budgetneutrale aanpassingen	2025	2026	2027	2028	2029
Toezicht dijkversterking	-25	0	0	0	0
BR Dijkverstering	25	0	0	0	0
Indexatie huuropbrengsten sportterreinen	6	6	6	6	6
BR Dekking afschrijving sportterreinen	-6	-6	-6	-6	-6
Onderzoek terugnemen Ibor taken Avri	50	0	0	0	0
BR Kerngericht werken	-50	0	0	0	0
Aanvullen begroting Deil-West (kosten)	-128	0	0	0	0
Aanvullen begroting Deil-West (anterieure overeenkomst)	128	0	0	0	0
Areaaluitbreiding groen en bomen	-31	-31	-31	-31	-31
Stelpost volume en areaaluitbreiding	31	31	31	31	31
Uitvoeringskosten Gala (kosten)	-50	0	0	0	0
Uitvoeringskosten Gala (Rijksbijdrage)	50	0	0	0	0
Subsidieprogramma	0	57	57	57	57
Subsidieprogramma (stelpost volume en areaaluitbreiding)	0	-24	-24	-24	-24
Subsidieprogramma (stelpost loon en prijsontwikkeling)	0	-33	-33	-33	-33
Vervanging RIS/BIS	91	0	0	0	0
BR ICT	-91	0	0	0	0

Toelichtingen op de afwijkingen

Toezicht dijkversterking

Voor het project Dijkverzwaring heeft de gemeente meer hulp nodig van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) dan verwacht. Die extra inzet gaat 25.000 euro meer kosten. Voorlopig kan de gemeente dit betalen uit de reserve Dijkverzwaring.

Bestemmingsreserve Dekking afschrijving sportterreinen

Toevoegen indexatie huuropbrengsten sportverenigingen (5.500 euro) aan de bestemmingsreserve.

Onderzoek terugnemen Ibor taken Avri.

In het college uitvoeringsprogramma (CUP) is voor 2025 een bedrag van 50.000 euro opgenomen voor een onderzoek of de gemeente de Ibor taken terug kan halen en kan onderbrengen bij plaatselijke bedrijven. In januari 2025 bleek dat de capaciteitsplanning van de afdeling Beleid en Beheer knelde. Met de wethouder is afgesproken dat het onderzoek doorschuift naar 2026. We stellen voor om het bijbehorende bedrag van 50.000 euro door te schuiven naar 2026. Dit onderzoek zou betaald worden uit de reserve Kerngericht werken. Dit jaar hoeven we dus 50.000 euro minder te betalen uit deze reserve.

Aanvullen begroting Deil-West

De gemeente betaalt de kosten voor de woningbouw in Deil-West met het geld dat binnenkomt via de nog te sluiten anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar. Deze kosten en inkomsten staan nog niet helemaal in de begroting. De gemeente sloot eerder een intentieovereenkomst. De ontwikkelaar betaalt deze kosten in twee delen:

- De gemeente heeft de eerste helft al gefactureerd toen de overeenkomst werd ondertekend.
- De tweede helft wordt gefactureerd zodra de stedenbouwkundige visie is vastgesteld.

De gemeente verwerkt deze afspraken in de begroting. Dat betekent dat er 128.183 euro aan kosten én inkomsten bijkomt. Dit heeft geen invloed op het totale budget.

Startersleningen

De gemeente heeft een fonds voor Startersleningen. Dit fonds is ondergebracht bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn). De gemeente vult dit fonds tot nu toe steeds aan met terugbetalingen van oude leningen. Omdat mensen 30 jaar de tijd krijgen om terug te betalen, komt dat geld pas later terug. Daardoor is er nu te weinig geld in het fonds om nieuwe Startersleningen te geven.

Op 26 augustus 2025 stond het fonds 95.000 euro in de min.

Toch blijft de gemeente Startersleningen toewijzen. Dit jaar zijn er al 18 leningen verstrekt. Op dit moment behandelt SVn nog 21 aanvragen. Die komen vooral door twee projecten met betaalbare woningen: één in Asperen (appartementen) en één in De Plantage (eengezinswoningen). Door deze aanvragen staat het fonds nu 725.000 euro in de min.

Een Starterslening is maximaal 30.000 euro. Omdat het college graag wil doorgaan met deze regeling, stelt het voor om 1,5 miljoen euro aan het fonds toe te voegen. Daarmee kan de gemeente ongeveer 45 nieuwe Startersleningen verstrekken.

Volume- en areaaluitbreiding

- Groen en bomen

Doordat de gemeente meer groen aanlegt en bomen plant, is er meer groen om te onderhouden. Het betreft De Plantage, Plukbos Hellouw (gedeeltelijk) en diverse kleinere projecten. Om al het groen te onderhouden op het afgesproken beeld, moet het onderhoudsbudget opgehoogd worden. Het gaat om 80 bomen en 32.000 m2 gras. De onderhoudskosten van 31.000 euro ten laste brengen van de stelpost Volume- en areaalontwikkelingen.

Uitvoeringskosten Gala

De personeelskosten voor de projectleider Gala worden gedekt uit de ontvangen Gala-bijdragen van het Rijk. In 2025 gaat het om een bedrag van 50.000 euro.

Subsidieprogramma

Het subsidieprogramma Vitale Kernen en Activiteiten 2026 is vastgesteld. De prijsindexering voor 2026 is 57.000 euro. Dat is inclusief verschillende nodige ophogingen van subsidiebedragen. Hiervan komt 33.000 euro uit de post Loon- en prijsontwikkelingen (LPO) en 24.000 euro uit de post Volume- en areaalontwikkelingen.

Vervanging RIS/BIS

Om het nieuwe raadsinformatiesysteem te vervangen is tijdelijk extern budget nodig. Daarmee kan het nieuwe systeem worden ingevoerd en de bestaande systemen worden gearhiveerd. Het extra benodigd budget is 91.000 euro en deze kosten worden betaald uit de bestemmingsreserve ICT.

Directiebesluiten/Organisatiekosten

Tot en met begin september zijn er diverse interne besluiten genomen met betrekking tot inhuur, personeel en overige bedrijfsvoeringskosten. Deze wijzigingen zijn budget neutraal. De kosten worden gedekt vanuit bestaande budgetten waaronder reserves omdat deze werkzaamheden hieraan gelieerd zijn. Dit betreft de volgende onttrekkingen uit onderstaande reserves:

·	bestemmingsreserve Vorming gemeente West Betuwe	31.500 euro
·	bestemmingsreserve Speelplekkenbeleid	72.384 euro
·	bestemmingsreserve Kernenbeleid	19.760 euro

Collegebesluit digitaal nachtregister

Het college heeft besloten om de nachtregistratie te digitaliseren. Daarmee kunnen de aanbieders van nachtverblijven hun nachtregister bijhouden en ontstaat er beter inzicht. De uitvoeringskosten van het project zijn 110.000 euro en komen ten laste van de algemene reserve.

4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Voor de actuele paragraaf verwijzen we naar de begroting 2026.

5. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (technische wijzigingen)

Wegenbeheerplan 2025

De gemeenteraad neemt binnenkort een besluit over het beheerprogramma Wegen West Betuwe 2026-2030. De gemeente heeft het maatregelenpakket voor het jaar 2025 aangepast. Voor groot onderhoud aan wegen haalt de gemeente 1,1 miljoen euro meer uit de bestemmingsreserve Wegen dan eerder gepland. Daarnaast schuift de gemeente 4,4 miljoen euro aan investeringen voor het herstellen van wegen door naar het nieuwe wegenbeheerplan. Dat geldt ook voor 2,9 miljoen euro voor het duurzamer maken van de bermen langs de wegen.

Gevolg wijziging sport beleid

Door het nieuwe sportbeleid neemt de gemeente het onderhoud van bomen en bosplantsoen weer zelf op zich. De gemeente heeft berekend wat dit kost voor:

- 33.770 m² bosplantsoen
- 6.351 m² beplanting en hagen
- ongeveer 800 bomen

Het exacte aantal bomen wordt deze winter (2025/2026) geteld. De gemeente neemt die gegevens mee in de eerste bestuursrapportage 2026.

6. Paragraaf Taakstellingen en relevante stelposten

Voortgang financieel fit

In 2024 doorliepen we samen met de gemeenteraad het traject Financieel Fit West Betuwe om tot een sluitende meerjarenbegroting 2024-2028 te komen. In dit traject zochten we naar oplossingen om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen en de algemene reserve op peil te houden. We inventariseerden in totaal 55 maatregelen, gericht op het verlagen of voorkómen van uitgaven, verhogen van inkomsten, inzet van subsidies en vrijval van reserves en incidentele budgetten. Deze maatregelen werden getoetst aan een afwegingskader, waarna de gemeenteraad besloot om 20 maatregelen als dekkingsplan in de begroting op te nemen.

Over de voortgang van de uitvoering van deze maatregelen rapporteren wij in de Bestuursrapportages en de jaarrekening. Bij de Tweede bestuursrapportage 2025 kan de voortgang als volgt worden weergegeven:

--

Het totaal pakket maatregelen is een bedrag van 6,1 miljoen euro voor 2025. Hiervan is de verwachting dat deze wordt gerealiseerd. Er zijn ook maatregelen waarvan nog niet kan worden aangenomen dat een deel of het volledige bedrag zal worden gerealiseerd. Dit zijn ook nog maatregelen met een grotere doorlooptijd. Op basis van de huidige ontwikkelingen zien we dit positief echter is voor de zekerheid voorzien in een buffer in de Algemene Reserve.

De verklaring voor de onderstaande tabel is groen (gerealiseerd t.g.v. financieel fit), oranje (deels gerealiseerd) en rood (niet gerealiseerd).

Nr.	Mogelijkheden	Oplossingsrichting	Effect op begroting *1.000 euro				Realisatie	Maand van realisatie
			2025	2026	2027	2028	2025	
1	Vrijval stelposten areaalontwikkeling en deels volumecompensatie Algemene uitkering	lagere lasten	190	114	1.144	2.069	190	Febr.
2	UPV vergoeding voor kunststof zwerfafval inzetten voor de begroting	hogere inkomsten	150	150	150	150	132	september
3	Afvalbakken en bladkorven dekken uit Nedvang vergoeding	hogere inkomsten	49	49	49	49	49	Febr.
4	Scherper begroten: per budget een bestedingsplan per kwartaal. 4x per jaar financieel voortgangsgesprek. Bij onderbesteding budget neerwaarts bijstellen.	lagere lasten/ hogere inkomsten	1.700	1.700	1.700	1.700	2.018	september
5a	Consequent innen en verhogen tarief verblijfs- en toeristenbelasting;	hogere inkomsten	300	300	300	300	0	Mrt.
5b	Verhogen tarieven bouwleges richting kosten-dekkend, via evenwichtig stelsel, in lijn met aangenomen raadsmotie 'progressieve leges bouwactiviteit dd 9-7-2024	hogere inkomsten	700	700	700	700	700	Febr.
6	Aansluiten bij VNG initiatief risicobeheerfonds in combinatie met verlagen verzekeringspremies	lagere lasten	0	0	118	118	0	Mrt.
7	Verhogen leges kabels en leidingen met 10% boven indexatie.	hogere inkomsten	60	60	60	60	60	Febr.
8	Incidenteel verlagen dotatie onderhoud wegen 4 jaar en versoberen onderhoud openbare ruimte	lagere lasten	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	Febr.
9	Capaciteits- en portfoliomanagement en slimmer werken	lagere lasten	250	400	600	750	250	september
10	Betere afweging bij participatie	lagere lasten	30	30	30	30	30	september
11	Beter doorrekenen van kosten bij principe-verzoeken en anterieure overeenkomsten	hogere inkomsten en lagere kosten	180	180	180	180	180	Mrt.

12	Taakstellende bezuiniging GR-en	lagere lasten	0	430	430	860	0	Juni
13	Opheffen bestemmingsreserve economisch actieplan	Vrijval reserves	28				28	Febr.
14	ODR vergunningtaken vooralsnog niet terughalen	incidenteel lagere lasten	630				630	Febr.
15	Invoeren inkomensafhankelijke bijdrage Wmo en verkleinen toegang leerlingenvervoer	hogere inkomsten	0	184	500	500	0	Mrt.
16	Opleidingsbudget anders inkopen of verlagen; gebruik maken van opleidingen van clubs waar we lid van zijn zoals VPNG	lagere lasten	25	35	45	50	25	Mrt.
17	Andere invulling verbindingsactiviteiten personeel	lagere lasten	25	25	25	25	25	maart
18	Stoppen met regionaal stimuleringsfonds (RSF)	lagere lasten	0	100	100	100		Mrt.
19	Faseren van kansenkaarten	lagere lasten	100	0			100	Febr.
20	Ambities klimaat/biodiversiteit en inwoners-participatie temperen	lagere lasten	200	200			200	Febr.
	Totaal		6.117	6.157	7.631	9.141	6.117	
	Gerealiseerd t/m september 2025		6.117	5.234	5.378	6.460		

De belangrijkste conclusie is dat de taakstelling per saldo gerealiseerd wordt. De nadelen van de vertraging in de uitvoering van het nachtregister en de lagere UPV-vergoeding worden gecompenseerd door het hogere renteresultaat.

Taakstellingen in de begroting

Om de taakstellingen goed te monitoren en grip te hebben op onze financiën, is hieronder een overzicht opgenomen van de relevante taakstellingen.

Taakstelling Verdeelsleutel Veiligheidsregio

Bedragen x 1.000 euro

Taakstelling Verdeelsleutel Veiligheidsregio (WBFIE)	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Vastgestelde begroting 2025 (WBFIE)	0	422	422	422	422
Effect eerste bestuursrapportage 2025	0	-422	0	0	0
Nog openstaande taakstelling	0	0	422	422	422

toelichting:

In de Perspectiefnota 2023 is de oorspronkelijke taakstelling uit West Betuwe Financieel in Evenwicht voor een gewijzigde verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio weer opgenomen. De inbreng vanuit de gemeente West Betuwe heeft uiteindelijk tot een voorstel aan het algemeen bestuur geresulteerd waarbij de taakstelling op termijn naar verwachting zal worden gerealiseerd. Voor 2026 is deze taakstelling niet reëel.

Taakstelling Verkoop vastgoed

Bedragen x 1.000 euro

Taakstelling verkoop vastgoed	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Vastgestelde begroting 2025 (Dekkingsplan 2023)	500	500	0	0	0
Doorschuiven taakstelling (Decemberwijziging 2024)	1.550	0	0	0	0
Ingevuld (2e bestuursrapportage 2025)	-800	0	0	0	0
Niet realiseerbaar (2e bestuursrapportage 2025)	-1.250	0	0	0	0
Nog openstaande taakstelling	0	500	0	0	0

toelichting:

In de perspectiefnota 2023 zijn voor de jaren 2025 en 2026 incidentele taakstellingen van 500.000 euro opgenomen als voordelig resultaat van het verkopen van gemeentelijk vastgoed. Bij de Decemberwijziging 2024 is de taakstelling van 2024 (1,55 miljoen euro) doorgeschoven naar 2025. Waar nu blijkt wordt deze taakstelling voor 800.000 euro gehaald. Het resterend bedrag van 1.250.000 wordt als niet realiseerbaar ingeschat, maar wordt onderdeel van financieel fit gerealiseerd.

Taakstelling Subsidioloog

Bedragen x 1.000 euro

Taakstelling actiever werven van subsidies	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Vastgestelde begroting 2025 (Dekkingsplan 2023)	300	250	0	0	0
Ingevuld (begroting 2026)	0	-84	0	0	0
Ingevuld (2e bestuursrapportage 2025)	0	0	0	0	0
Nog openstaande taakstelling	300	166	0	0	0

toelichting:

In de Perspectiefnota 2023 is aangegeven dat we intensief gebruik gaan maken van een subsidioloog. De subsidioloog doet jaarlijks een subsidiescan op de projecten die mogelijk in aanmerking komen voor subsidie. Verder ondersteunt deze bij de aanvragen en verantwoording van subsidies. Inmiddels zijn er diverse succesvolle aanvragen geweest, zowel binnen de gemeente als ter ondersteuning aan organisaties binnen de gemeente. Mooie voorbeelden in 2025 zijn de subsidie voor het leeflab en een verwachte subsidies voor de fietsstraat Laan van Leeuwenstein en transitiekosten Oekraïne. De subsidioloog heeft Welzijn West Betuwe en de Lingeborgh ondersteund bij succesvolle subsidievragen. De verwachting is dat de taakstelling 2025 wordt gerealiseerd.

Taakstelling Besparingen Wmo/Jeugd

Taakstelling besparing WMO Jeugd	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Vastgestelde begroting 2025 (Dekkingsplan 2023)	700	900	1.300	2.000	2.000
Ingevuld bij 1e bestuursrapportage 2025	-700	-700	-700	-700	-700
Nog openstaande taakstelling	0	200	600	1.300	1.300

toelichting:

In de begroting 2025 is rekening gehouden met een structurele toename van de zorgkosten met 2,8 miljoen euro. Daarnaast is rekening gehouden met een besparingseffect door het herstelplan Sociaal domein dat oploopt van 700.000 euro in 2025 tot structureel 2 miljoen euro vanaf 2028. Bij de actualisatie van de zorgkosten in de eerste bestuursrapportage 2025 is rekening gehouden met het invullen van de taakstelling 2025 van 700.000 euro.

Taakstelling scherper begroten

Bedragen x 1.000 euro

Taakstelling scherper begroten	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Vastgestelde begroting 2025 (Financieel Fit)	1.700	1.700	1.700	1.700	1.700
Ingevuld (1e bestuursrapportage 2025)	-868	-322	-321	-322	-323
Ingevuld (resultaatbestemming 2024)	-10	0	0	0	0
Ingevuld (begroting 2026)	0	-1.000	-84	-84	-84
<u>Ophoging taakstelling bij 2e bestuursrapportage 2025:</u>					
Taakstelling verkoop vastgoed	1.250	0	0	0	0
Taakstelling verblijfsbelasting	300	0	0	0	0
<u>Ingevuld bij 2e bestuursrapportage 2025:</u>					
Resultaat gemeenschappelijke regelingen 2024	-323	0	0	0	0
Onderbestedingen/hogere inkomsten	-271	-155	-155	-155	-155
Onderuitputting rente- en afschrijvingslasten	-1.236	0	0	0	0
Nog openstaande taakstelling	0	223	1.141	1.140	1.139

toelichting:

In de begroting is een taakstelling van 1,7 miljoen euro opgenomen voor realistischer begroten. Door de budgetten kritisch tegen het licht te houden, zal deze taakstelling ingevuld dienen te worden. Voor 2025 hebben we deze ingevuld, inclusief niet gerealiseerde taakstellingen (verkoop vastgoed, verblijfsbelasting)

Taakstelling VNG risicobeheerfonds

Bedragen x 1.000 euro

VNG-risicofonds	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Vastgestelde begroting 2025 (Financieel Fit)	0	118	118	118	118
Effect eerste bestuursrapportage 2025	0	-118	0	0	0
Nog openstaande taakstelling	0	0	118	118	118

toelichting:

De VNG is aan het onderzoeken of een risicobeheerfonds kan worden opgericht waardoor de kosten van verzekeringen verlaagd kunnen worden. Dit onderzoek is vertraagd, waardoor de oprichting van zo'n fonds met minimaal een jaar is vertraagd.

Taakstelling Openbare ruimte

<i>Taakstelling openbare ruimte</i>	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Vastgestelde begroting 2025	500	500	500	500	500
Effect begroting 2025	-500	-500	-500	-500	
Nog openstaande taakstelling	0	0	0	0	500

toelichting:

In Financieel Fit is vanaf 2025 een structurele jaarlijkse besparing van 500.000 euro opgenomen op de openbare ruimte. Deze ruimte is in de jaren 2025 tot en met 2028 gevonden door het verlagen van de toevoeging aan de onderhoudsreserve. Vanaf 2029 is er (nog) geen structurele dekking gevonden.

Taakstelling Capaciteits- en portfoliomanagement

Bedragen x 1.000 euro

<i>Taakstelling capaciteit- en portfoliomanagement</i>	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Vastgestelde begroting 2025 (Financieel Fit)	250	400	600	750	750
Effect tweede bestuursrapportage 2025	-250	0	0	0	0
Nog openstaande taakstelling	0	400	600	750	750

toelichting:

In de begroting is een taakstelling oplopend van 250.000 euro in 2025 tot 750.000 euro vanaf 2028 opgenomen voor capaciteits- en portfoliomanagement en slimmer werken. Achterliggende gedachte is om de sturing op de organisatie te verbeteren en werkdruk en inhuur te verminderen door inzet van capaciteits- en portfoliomanagement in combinatie met een verbetering van projectmatig werken. We organiseren ons werk slimmer door gericht inzetten van

kunstmatige intelligentie (AI), LEAN werken, robotica en datagedreven werken. De maatregel zorgt voor een efficiëntieverbetering en voor een kwaliteitsverbetering. Voor 2025 is deze taakstelling gerealiseerd.

Taakstelling Betere afweging bij participatie

Bedragen x 1.000 euro

Betere invulling bij participatie	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Vastgestelde begroting 2025 (Financieel Fit)	30	30	30	30	30
Ingevuld (begroting 2025)	-27	-30	-30	-30	-30
Effect tweede bestuursrapportage 2025	-3	0	0	0	0
Nog openstaande taakstelling	0	0	0	0	0

toelichting:

Gestreefd wordt naar passende participatie bij project of beleidsontwikkeling. Op tijd inzetten op informeren als participatiemogelijkheden te beperkt zijn. Dit door meer zelf te betekenen in participatie trajecten in plaats van inhuur.

Taakstelling Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x 1.000 euro

Gemeenschappelijke Regelingen	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Vastgestelde begroting 2025	0	430	430	860	860
Gerealiseerd in begroting GR 2026	0	-430	-386	-487	-487
Nog openstaande taakstelling	0	0	44	373	373

toelichting:

Voor de gemeenschappelijke regelingen is een taakstelling opgenomen oplopend van gemiddeld 1,5 procent in 2026 en 2027 en 3 procent vanaf 2028. Voor 2026 is deze taakstelling ingevuld en voor 2027 grotendeels.

Taakstelling Eigen bijdrage Wmo

Bedragen x 1.000 euro

Eigen bijdrage WMO	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Meicirculaire 2023 (herinvoering eigen bijdrage)	0	0	486	486	486
Aanvullende taakstelling (Financieel Fit)	0	184	500	500	500
Niet realiseerbaar 1e bestuursrapportage 2025	0	-184	-500	-500	-500
Nog openstaande taakstelling	0	0	486	486	486

toelichting:

In het coalitieakkoord van het Kabinet Rutte IV is besloten tot de herinvoering van de eigen bijdrage voor de Wmo. Hiervoor is het gemeentefonds verlaagd. Het rijk is aan zet om de wetgeving aan te passen zodat gemeenten deze eigen bijdrage (weer) kunnen innen. Ambtelijk is daarnaast, bij Financieel Fit, voorgesteld om de eigen bijdrage verder structureel op te hogen met 500.000 euro. Deze extra ophoging werd bij de eerste bestuursrapportage 2025 als niet reëel ingeschat.

7. Kredieten

Voorgesteld wordt onderstaand (aanvullende) kredieten te verhogen c.q. beschikbaar te stellen:

Kruispuntaanpassing N327-Bulkstraat (Deil)

Als gevolg van de woningbouw Deil-West en de aangepaste ontsluiting van de Appelhof is een kruispuntaanpassing van de N327-Bulkstraat nodig. In samenwerking met de provincie Gelderland starten we het onderzoek naar de best passende oplossing en deze vervolgens uitwerken in de vorm van ontwerpen en kostenramingen. Voor de te verwachte kosten van 75.000 euro is nog geen dekking en wordt derhalve een voorbereidingskrediet aangevraagd.

De plankosten zullen uiteindelijk onderdeel uitmaken van de investeringskosten van de kruispuntaanpassing en als bovenwijkse voorziening proportioneel verrekend worden met de ontwikkelaar. Omdat de nieuwe dorpsaansluiting ook van belang is voor het bestaande dorp (o.a. Appelhof) zal een deel van de investeringskosten betaald moeten worden met publiek geld.

De gemaakte kosten van onderzoek en ontwikkeling van de kruispuntaanpassing worden geactiveerd. Voor het begrotingsjaar 2025 is dit budgetneutraal.

Ophoging krediet werfproject met provinciale bijdrage

Voorgesteld wordt het krediet voor de werf te verhogen met de provinciale bijdrage. De gemeente West Betuwe treedt hierbij op als penvoerder en opdrachtgever, waarmee wordt voldaan aan de eisen van rechtmatigheid. Het betreft een ophoging van het krediet met een bijdrage van de Provincie Gelderland ter hoogte van 3,67 miljoen euro.

8. Bijlagen

Dienstverleningsprogramma

1. Inleiding

Sinds de vorige bestuursrapportage hebben we verdere stappen gezet in het programma Klantgerichter West Betuwe. De acht speerpunten vormen nog steeds de leidraad in onze aanpak om de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners te verbeteren. In de afgelopen periode is zichtbaar geworden dat de gekozen koers werkt: initiatieven krijgen meer samenhang, resultaten worden concreter en de betrokkenheid binnen de organisatie groeit. Tegelijkertijd blijven we alert op knelpunten en kansen voor verbetering. In deze bijlage informeren wij u over de voortgang, met aandacht voor behaalde resultaten, leerpunten en de vervolgstappen die we voorzien.

2. Data en voortgang kpi's

Terugbelverzoeken

In de periode januari tot en met augustus 2025 zijn er 1.144 terugbelverzoeken geregistreerd. Van deze verzoeken is 61 procent binnen de gestelde norm van twee werkdagen afgehandeld. Dit betekent een lichte verbetering ten opzichte van de vorige rapportage (57 procent), maar de prestatienorm van 70 procent is nog niet behaald.

19 procent van de verzoeken handelen we binnen drie tot vijf werkdagen af. Dit komt vaak doordat de klantvraag meer tijd vraagt, bijvoorbeeld vanwege de complexiteit of de noodzaak tot specialistisch advies. De soms beperkte beschikbaarheid van andere medewerkers a.g.v. volle agenda's speelt hierin ook een rol.

Focuspunten komende periode:

- Teamleiders blijven actief sturen op zowel tijdige afhandeling als correcte administratieve verwerking van terugbelverzoeken. In de praktijk blijven we namelijk zien dat er vaak wel teruggebeld is, maar dat dit niet administratief is verwerkt.
- Het managementteam bespreekt de voortgang en knelpunten periodiek aan de hand van het dashboard, met als doel gerichte verbeteracties te formuleren.

Klachten

Het nieuwe klachtenbeleid begint zichtbaar vruchten af te werpen. In de afgelopen zes maanden zijn 167 klachten geregistreerd. Dat is een verdere stijging ten opzichte van de vorige rapportage (126 klachten) en bevestigt dat de verbeterde toegankelijkheid van het klachtenproces leidt tot meer zichtbaarheid van signalen die voorheen onder de radar bleven.

Om deze lijn vast te houden en verder te versterken, hebben we in de perspectiefnota voorgesteld om de rol van de Meedenker Dienstverlening uit te breiden naar Klachtencoördinator. De Klachtencoördinator bewaakt het klachtenproces, stuurt actief op tijdige en klantgerichte afhandeling, en analyseert de binnengekomen klachten. Op basis van deze analyse worden concrete verbeterpunten opgesteld en waar mogelijk direct doorgevoerd.

De komende periode ligt de focus op het verbeteren van de doorlooptijd van informele klachten en het toewijzen van klachten aan duidelijke categorieën. Daarmee vergroten we de transparantie en kunnen we sneller en effectiever reageren op terugkerende thema's.

Meldingen openbare ruimte

Uit het klanttevredenheidsonderzoek (KTO) blijkt dat inwoners het proces van melding tot afhandeling gemiddeld beoordelen met een 5,5. Dat cijfer is gelijk aan de vorige bestuursrapportage en iets hoger dan het jaargemiddelde van 2024 (5,3). Hoewel het gemiddelde stabiel is, zijn wij als gemeente niet tevreden: onze ambities reiken verder.

De verdeling van de scores laat een duidelijke tweedeling zien. Zo geeft 36% van de respondenten een rapportcijfer van 8 of hoger, terwijl 47% een score tussen de 1 en 5 geeft. Deze uiteenlopende waarderingen hangen sterk samen met factoren zoals de snelheid van afhandeling, de helderheid van de communicatie en het aantal keren dat een melding opnieuw moet worden gedaan (first time fix). Snelle en duidelijke afhandeling zorgt voor een gemiddelde van 8,1. Lang wachten of geen terugkoppeling geeft een gemiddelde van 2,7.

Om de proceskwaliteit structureel te verbeteren, werken we momenteel aan de optimalisatie van het meldproces in onze zogeheten 'wasstraat Meldingen Openbare Ruimte'.

Data Meldlijn Openbare Ruimte

Tot augustus 2025 kregen we 5.454 meldingen binnen via de Meldlijn Openbare Ruimte (MOR). Dit is wat we verwachten op basis van de jaarlijkse 8.500 klantcontacten. Deze belangrijke bron van signalen geeft een beeld van de leefomgeving en hoe onze dienstverlening werkt.

De doorlooptijd van meldingen verbeteren we aan de hand van KPI's. Die zijn eind 2023 vastgesteld. Daarmee willen we het percentage meldingen vergroten dat binnen vijf werkdagen wordt afgehandeld. Ook willen we het aantal meldingen dat langer openstaat dan vijftien dagen verkleinen. Tot nu toe halen we deze normen niet structureel. Ook normtijden vormt onderdeel van de wasstraat Meldingen Openbare Ruimte..

3. Voortgang speerpunten programma Klantgericht West Betuwe

Hier een korte schets van de inhoud van elk van de speerpunten.

Klantsturing in teams

20 teams werken structureel met een weekstart. Daarin denken zij na over hun werk en verbeteren vanuit klantperspectief. Ook het directieteam doet mee.

Leidinggevendenden zijn getraind in klantgericht sturen. We gebruiken visuele hulpmiddelen zoals de X-matrix steeds meer in de organisatie. Daarmee verbinden we doelen, acties en resultaten. We koppelen dit aan de planning- en controlcyclus. Daarnaast is een Gemba-training in ontwikkeling, waarmee leidinggevendenden via werkvloerbezoeken potentiële verbeteringen van klantprocessen op het spoor kunnen komen.

Hiermee kunnen teams sneller en gericht inspelen op signalen van inwoners. De kwaliteit van de dienstverlening verbetert en sluit beter aan op wat inwoners nodig hebben als we blijven reflecteren en verbeteren.

Cultuur & HR

Klantgericht gedrag is steeds meer onderdeel van het dagelijks werk van medewerkers. Dit gebeurt via teaminitiatieven, herhaalde aandacht in communicatie, in ontwikkelgesprekken en door het onderdeel te maken van werving en selectie. We scherpen ons onboardingsprogramma aan, zodat nieuwe medewerkers vanaf dag één handelen vanuit onze klantvisie.

Voor inwoners betekent dit dat zij vaker geholpen worden door medewerkers die bewust handelen vanuit de dienstverleningsprincipes: betrouwbaar, bereikbaar, begrijpelijk, mensgericht en denkend in mogelijkheden.

Klantfeedback

Een tool is aangeschaft om doorlopend klanttevredenheid te meten. Daarmee kunnen we structureel verbeteren op basis van ervaringen van inwoners. Dit jaar starten we met twee processen: het contact met het Klant Contact Centrum (KCC) en het klachtenproces. Na contact met het KCC of de afhandeling van de klacht, ontvangen inwoners een korte vragenlijst. Op basis van de gegeven tevredenheidsscores en/of open antwoorden richten we een feedbackloop in: we bellen een selectie van inwoners actief terug om hun ervaringen te verdiepen en te benutten voor het verbeteren van onze dienstverlening.

Naast ons eigen doorlopend tevredenheidsonderzoek, meten de AVRI en ODR in opdracht van de gemeente al doorlopend de klanttevredenheid.

Daarnaast evalueerden we de afgelopen maanden telefonisch het proces rondom het contact met het KCC en principeverzoeken. De inzichten uit deze gesprekken gebruiken we om processen te verbeteren. Bijvoorbeeld in het project 'Verbeteren VTH-dienstverlening' en in andere procesoptimalisatietrajecten. Ook is een inwonersarena voor het proces Meldingen in de openbare ruimte gepland.

Inwoners krijgen op deze manier meer invloed op hoe de gemeente werkt. Hun ervaringen halen we actief op, analyseren we en vertalen we naar concrete verbeteringen. Tegelijkertijd krijgt de gemeente meer grip op klantprocessen, kan sneller bijsturen en efficiënter afhandelen en medewerkers krijgen gerichte klantfeedback.

Kerngericht werken

In september werkten inwonersgroepen uit negen kernen samen aan het nieuwe kernagendaproces. Zowel het 1-jarige als het 4-jarige proces werd besproken en getest. De uitgangspunten en het format bleken herkenbaar en logisch. De betrokken inwonersgroepen waren positief over de samenwerking en het resultaat. In de testfase ontdekken we samen met inwoners wat werkt en wat niet werkt.

Het digitale platform Samen in West Betuwe (voorheen: Bloei) is gepresenteerd aan de kernen. Inwonersgroepen vertelden welke informatie zij op het platform willen terugzien, zoals onderhoud in de openbare ruimte. Zo verbetert dit platform de informatievoorziening en samenwerking.

Door samen een agenda te maken sluit beleid beter aan op wat lokaal nodig is. Betere digitale ondersteuning zorgt voor meer openheid in wat de gemeente doet.

Kanalenstrategie (multichannel)

Met verschillende technologieën maken we onze dienstverlening toegankelijker en begrijpelijker voor inwoners. De communicatietool Tolkie ondersteunt op onze website door teksten te versimpelen, voor te lezen of vertalen. Dit helpt inwoners om informatie beter te begrijpen en zelfstandig zaken te regelen. In het vierde kwartaal van 2025 wordt deze tool zichtbaar op de website.

We experimenteren ook met AI-toepassingen zoals Copilot. In het sociaal domein proberen we spraakgestuurd rapporteren uit. Hiermee kunnen medewerkers hun bevindingen inspreken via hun telefoon. Dat wordt daarna automatisch omgezet in geschreven verslagen. Hierdoor kunnen consultants zich beter richten op het gesprek met de cliënt.

De inzet van AI helpt ook om beleidsregels en formats begrijpelijk te maken. Copilot zetten we ook in om sneller en duidelijker te communiceren met inwoners. Denk daarbij aan brieven opstellen of meldingen verwerken. Binnen de organisatie bespreken we hoe we AI veilig gebruiken en welke kansen het geeft in het werk.

Negen maanden lang versterken we de digitale toegankelijkheid met een aanjager. Die start in het vierde kwartaal van 2025. De digitale toegankelijkheid van onze dienstverlening, gemeentelijke communicatie en communicatie tussen de ambtelijke en bestuurlijke organisatie moet hiermee verbeteren.

Klantgerichte processen

Voor 2025 zijn negen klantprocessen geselecteerd die we optimaliseren. Daarbij combineren we de leanstructuur met klantreizen. Daardoor richten we processen niet alleen efficiënter in maar laten we ze ook beter aansluiten op het perspectief van de inwoner.

Vijf verbetertrajecten zijn in uitvoering:

- Klantcontact via telefonie
Kick-off is geweest, de 0-meting klanttevredenheid is klaar en de klantreis is gemaakt. Ook is het proces beschreven en knelpunten zijn benoemd en geprioriteerd. We pakken nu de eerste verbeteracties op.
- Principeverzoeken (Omgevingswet)
Kick-off is geweest, de 0-meting klanttevredenheid is klaar. Het proces is beschreven en knelpunten zijn benoemd. In de volgende stappen verwerken we de resultaten in een klantreis, achterhalen we grondoorzaken, benoemen we verbeteracties en pakken die op.
- Meldingen in de openbare ruimte (MOR)
Kick-off is geweest. Klantreis is klaar. Het proces is beschreven en knelpunten zijn benoemd. De eerste verbeteracties zijn gestart. Een inwonersarena is gepland voor een verdiepend gesprek met inwoners.
- Uitgaande post verwerken
Probleemdefinitie is opgesteld. Data is verzameld. Kick-off met het verbeterteam volgt in september.
- Bestuurlijke processen

Probleemdefinitie is opgesteld. Een stagiair is in september gestart en begeleidt de optimalisatietrajecten rondom bestuurlijke processen.

twee verbetertrajecten zijn afgerond en in de fase van continu verbeteren.

- Intakeproces opdrachten binnen de flexibele kern
- Evenementenvergunningen

De optimalisatietrajecten van de overige processen worden binnenkort opgestart:

- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
Concept probleemdefinitie opgesteld.
- Wet open overheid (Woo)
start in oktober.

Onze aanpak zorgt ervoor dat processen niet alleen intern beter functioneren, maar vooral dat de interne- en externe klant sneller, duidelijker en klantgerichter worden geholpen. Door klantreizen, inwonersarena, metingen en feedback actief te gebruiken, verbeteren we de dienstverlening op basis van echte ervaringen.

Sturen op planning & control

Voor klantgerichte dienstverlening is het steeds belangrijker om te sturen op feiten, cijfers en resultaten. Voor de zomer is een tweede ronde managementgesprekken afgerond. De gesprekken geven inzicht in:

- hoe teams sturen op resultaten;
- waar bijsturing nodig is
- welke prioriteiten worden opgepakt.

Het proces rondom managementgesprekken is geëvalueerd en verder geoptimaliseerd. Voor de volgende ronde is het format vernieuwd. Er is meer focus op samenhang en inzicht.

We inventariseren bestaande KPI's (kritieke prestatie-indicatoren) en koppelen die aan de KPI-boom. Hierin zijn twee hoofdtakken: dienstverlening en bedrijfsvoering. We onderzoeken of we verschillende dashboards kunnen ontsluiten via één bron. Daarmee heeft het managementteam (MT) één overzicht van de voortgang en prestaties.

In de hele organisatie voeren we tegelijkertijd structureel portfoliomanagement, jaarplannen en een samenhangende plannings- en verantwoordingscyclus in.

Dienend leiderschap

Dienend Leiderschap ontwikkelen we organisatiebreed. Daarbij is nauwe samenwerking met het project HR & Cultuur. Leiderschap, cultuurverandering en HR-ontwikkeling benaderen we integraal.

In oktober 2025 start de in-company training Dienend Leiderschap. Dit is een traject van negen maanden met fysieke trainingsdagen. Deze training is bedoeld voor de directie, het managementteam en de projectleiders van het programma Klantgericht West Betuwe. We starten deze training omdat we geloven dat goed leiderschap direct bijdraagt aan betere dienstverlening. Leidinggevenden leren hoe ze medewerkers kunnen helpen om verantwoordelijkheid te nemen, initiatief te tonen en inwoners beter te helpen.